

Număr dublu

Anul VII

Cluj, 15 Iunie 1927

Nr. 11 și 12

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare regulat la 1 și 15 a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 600 Lei pe 1 an
: : : : : 500 Lei pe 1 an
: : : : : 400 Lei pe 1 an
Un număr simplu . . . . . 50 Lei
Un număr dublu . . . . . 35 Lei
Un număr vechi . . . . . 40 Lei

Redacția: Str. Călea Victoriei No. 53.
Telefon 590. Administrația: Str. Regina Maria 18 (Radio Reclame România S.A.) unde se primesc abonamente și orice cereri de adție. Telefon 630

Director fondator și redactor responsabil: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Colaboratori:

Alexandrescu Traian
Fost Prim-președinte de Tribunal
Avocat din București

Anca Justin Leontin
Judecător Trib. Cluj

Ceaure Aslan Ernest
Consilier la Curtea de Apel Timișoara

Balașiu Paul
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Bartha Ignat
avocat din Cluj

Bolla Romul
Profesor la Universitatea din Cluj

Botez Corneliu
Consilier la Inalta Curte de Casație

Dimitriu Vasile
Profesor la Universitatea din București

Docan P. George
Președinte Tribunalul Buzeu

Fillpescu Constantin
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Fillpescu Ricard
Judecător tribunalul Cluj

Hașeganu Emil
Profesor la Universitatea din Cluj

Kis Maurișu
Profesor univ. pensionar

Lazar Aurel
Fost ministru. Avocat Oradea-Mare

Maria Alexandru
Prim președintele Curții de Apel Timișoara

Micșa Pompel
Prim președintele Curții de Apel Cluj

Munteanu Victor
Avocat din Sibiu

Negrea Camil
Profesor la Universitatea din Cluj

Onișor Victor
Profesor la Universitatea din Cluj

Pastia P. Vasile
Judecător la Trib. Cluj

Petrescu F. Vasile
Judecător de ședință la Trib. Sibiu

Popp Romulus
Prim președintele Curții de Apel Brașov

Porușiu Petre
Profesor la Universitatea din Cluj

Praporgescu Ștefan
Consilier la Curtea de Apel Oradea-Mare

Radu Iorgu
Profesor la Universitatea din Cluj

Stetcu Emilian
Judecător șef la ocolul Mercurea-Sibiului

Stăncescu Ștefan
Prim președintele Curții de Apel Oradea-Mare

Tolciu Ioachim
Avocat din Cluj

Tănăsescu Teodor
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Xantopol Constantin
Fost magistrat. Avocat din Cluj

CUPRINSUL

1. Casa „Magistraților” . . . . . de
2. Nona lege a timbrului și taxa de senlință . . . . . de
3. Câteva precizări . . . . . de
4. Jurisprudențe stabilite de Jud. de Ocol Deta, Timișoara, Trib. Turda, Curtea

V. M. D.

Dr I. Bartha
Avocat din Cluj
P. Voinea
Jud. instr. Trib. Brașov

de Apel Brașov și Inalta Curte de Casație. Compl. Chiriilor cu note de

Red.,
I. Popescu
Jud. Trib. Turda,
S. Simionescu
Cons. C. Apel Brașov și
I. M.
Președinte C. Apel Cluj

5. Rezumate de jurisprudență stabilită de inst. jud. din Ardeal și Curtea de Casație
6. Neajunsurile metodice ale pr. penale (urmare) . . . . . de
7. Informațiuni

Dr Emil Rebreanu
Procuror Trib. Blstrța

» AGRICOLA «

SOC. AN. DE ASIGURĂRI GENERALE

FONDATA
1906

FONDURI DE GARANȚII LEI: 35,473,258

*Primește asig-
urări în toa-
te ramurile*

Direcțiunea gene-
rală: București, Ca-
lea Victoriei Nr. 11
Direcțiunea regio-
nală: Cluj, Str.
Nicolae Iorga 11

Reprezentanțe: Toate orașele din România

Banca Centrală

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT

S O C . A N . I N C L U J

Str. Reg. Marla Nr. 1-3

Capital: Lei 50,000,000

Fondri: Lei 18,000,000

Filiale: Alba-Iulia, Bistrița, Hajeș, Sibiu, Turda

Secția de cereale - Secția de Coloniale
Fabrică de surogat de cafea „Centrală”
Secția specială pentru cement - Secția
de bancă și deize - Execută tot
felul de tranzațiuni bancare, plăți
pe toate piețele interne și streine
Depunerile se fructifică în
condițiunile cele mai favo-
rabile - Impozitul du-
pă depuneri îl plă-
tește institutul

LEGATURI DIRECTE CU AMERICA !

BANCA CHRISSOVELONI

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

CAPITALA
ȘI REZERVĂ

LEI 350,000.000

SUCURSALA CLUJ

SEDIUL CENTRAL BUCUREȘTI

Sucursale: Constantinopol, New-York,
Brăila, Constanța, Galați, Sibiu, // Bănci
afiliate: Banca de Dezize și Lombard, București,
Banca Ardeleană Casa de Economie Cluj, Chris-
soveloni & Co. Paris, Chrissoveloni & Co. Viena

TELEFON: 379. 62, 427, 980

CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA
DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.
CLUJ, PIAȚA UNIRII

Capitaluri
proprii Lei
77,000.000

Efectuază
avantajos
orice ala-
ceri bancare

7

SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOSÂN.

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

Banca Generală a Țării Românești București,

Brăila,

Brașov, Cluj,

Constanța, Craiova,

Galați, Giurgiu, Oradea.

Mare, Ploești, Sfântul

Gheorghe, Târgul

Magurele

Societate Anonimă

Capital vărsat Lei 60,000.000 // Rezerve Lei 50,000.000

Adresa Telegrafică: „GENEROMANA”

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare regulat la 1 și 15 a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru Institutul și Autoritățile
Advocați . . . . . 500 Lei pe 1 an
Magistrați . . . . . 400 Lei pe 1 an
Un număr simplu . . . . . 30 Lei
Un număr dublu . . . . . 55 Lei
Un număr vechi . . . . . 40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53.
Telefon 590. Administrația: Str. Regina Maria 18 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice cereri de adfje. Telefon 630

CUPRINSUL

1. Casa „Magistraților” . . . . . de V. M. D.
2. Noua lege a timbrului și taxa de sentință . . . . . de Dr I. Bartha
Advocat din Cluj
P. Voinea
Jud. instr. Trib. Brașov
3. Câteva precizări . . . . . de
4. Jurisprudențe stabilite de Jud. de Ocol Deta, Timișoara, Trib. Turda, Curtea de Apel Brașov și Inalta Curte de Casație. Compl. Chiriilor cu note de Red.,
I. Popescu
Jud. Trib. Turda.
S. Simionescu
Cons. C. Apel Brașov și
I. M.
Președinte C. Apel Clu
5. Rezumate de jurisprudență stabilită de inst. jud. din Ardeal și Curtea de Casație
6. Neajunsurile metodice ale pr. penale (urmare) . . . . . de Dr Emil Rebreanu
Procuror Trib. Blstria
7. Informațiuni

Casa „Magistraților”

Aceasta este inscripția cu litere aurite pe care vizitatorii stațiunii băilor „Sovata” o vor citi-o pe frontispiciul unei clădiri albe cu acoperiș roș, cum mergi către lac pe alea principală; clădire, pe care vor remarca-o pe dreapta, răsărind dintr'un mândru decor de verdeață.

Este casa de odihnă pe vară a magistraților și familiilor lor, care le-a fost predată solemn în proprietate și folosință în ziua de 5 Iunie 1927.

Sărbătorirea de către magistrați prin reprezentanții aproape a tuturor instanțelor a acestui eveniment neașteptat, concretizarea unei dorinți crezute nerealizabile, a umplut inimile tuturor de-o negrăită bucurie, dreaptă răsplătă a atâtor jertfe nenumite.

Magistratura în înțeles de corp al slujitorilor dreptății, cu misiune de a asigura preponderența ideii de justiție pretulindeni în Stat, este poate cea mai nobilă și frumoasă carieră. Este însă și cea mai grea de împlinit, din

pricina răspunderii ce impune și a calităților morale, pe cari le prelinde dela cei ce au îmbrățișat-o și care îi interzice orice soi de ocupațiuni, ce să-i ușureze traiul — altele decât cele strict profesionale.

Trăind departe de viața zgomotoasă și trebuind să se distingă prin rezerva și modestia lor, magistrații trebuie să se facă respectați prin modul lor de trai și nu atât din cauza demnității, cu care sunt investiți, cât prin virtuțile pe care le practică.

Impunându-și decență și proporțiune în toate manifestările vieții lor, magistrații își arată foarte rar în public sentimente personale sau colective și aproape niciodată interese, chiar profesionale, decât doar când li se cer și atunci cu rezervă.

În cazuri cu totul excepționale și sub imboldul unor sentimente izvorâte din spirit de dreptate, în legătură cu înșăși mijloacele lor de existență, — cum s'a întâmplat în ultimul timp — atunci doară dacă magistratura a voit să-și spună cuvântul prin reprezentanții lor înalți.

Se știe cu ce amară desconsiderare le-a fost tratată intervenția de către oficialitate; dupăcum se cunoaște și satisfacția pe care s'a însărcinat să le-o dea evenimentele ultime cunoscute. Dreptatea cauzei lor ca și demnitatea robei într'o țară de drept nu pot fi nesocotite decât sub severe sancțiuni.

Și dacă aceasta le este mentalitatea și modul de comportare, este de priceput sentimentele de recunoștință cu care această magistratură primește darul ce i se oferă, grațitudinea și dragostea ce și-au arătat-o față de inițiatorul ideii, gășirei mijloacelor și realizării în concret a acestei opere, care este dl președinte de Curte Dr Ioan Papp, fostul director general al Directoratului Justiției și delegatul Comitetului de conducere și administrare al „Buletinului Justiției” din Cluj.

Secretul înfăptuirii acestei înzestrări ne-

sperate — unică în viața magistraturei românești — ni l-a desvăluit dl Dr Papp în darea de seamă făcută odată cu predarea clădirii în mâinile dlui Dr Alex. Marta, primpreședintele Curții de Apel Timișoara și președintele „Asociașunii Magistraților” și care a primit-o pentru și în numele magistraților.

Incepând să funcționeze Tipografia justiției din Cluj și ca urmare a luat ființă la sfârșitul anului 1923 „Buletinul Justiției” la Cluj, ca organ al publicațiilor judecătorești din Ardeal. Prin chiar deciziunea Ministerială de înființare a Buletinului, din prevederea dlui Dr Papp, s'a specificat ca veniturile să alcătuiască fondul pentru clădirea unui sanatoriu de vară pentru magistrați. Aceste venituri atinând la finele anului 1926 suma de peste un milion și jumătate, după ce în vara anului trecut se închiriasse o vilă la Sovata în acest scop, în iarnă și primăvara acestui an s'a efectuat clădirea aceasta modestă dar confortabilă, unde 25 de magistrați cu familiile lor își vor găsi lăcaș de odihnă și tămăduire în timpul vacanței de vară.

Ministerul Justiției dându-și adeziunea și un sprijin material de un milion, minunea s'a realizat.

Distinsul înalt magistrat, dl Alex Marta, în discursul de recepție, făcând în numele magistraților elogiul de mulțumire dlui președinte Papp, a relevat pe lângă priceperea și cultura juridică a acestuia, simțul de patriotism dublat de străduința pentru binele în concret realizat pentru magistratura țării. A mai arătat că după ce dl Papp printr'o pricepută conducere a Directoratului Justiției a dotat cu din fondul Cărților Funduare Curtea de Apel din Cluj cu o mare tipografie ce stă în serviciul justiției; ca urmare acumînzestreză dintr'un fond strâns cu cruțare și fără zgomot — pe magistrați cu proprietatea locașului acesta de odihnă.

Dorul de îndulcire a traiului judecătorilor, de cari pare că în concret nu se prea îngrijesc mulți în țara aceasta, i-a dat președintelui Papp tăria și priceperea la lucru, găsind formula de a face ca să fie improprietărită conf. legii agrare „Asociașia Magistraților” ca persoană morală pe terenul dela Sovata, pe care s'a clădit această casă, care a intrat pe vecie în proprietatea și folosința judecătorilor.

„Ardealul Juridic”, care totdeauna a stat sprijin judecătorimei, cu care este solidar în eforturile ei spre bine și atingerea idealului, o salută cu entuziasm ca și pe cei ce i-au

realizat binele în concret în aceste clipe de bucurie.

Magistraților înfrigurați la lucru și neobosiți — cei veniți de dincolo, jertfindu-se pentru un ideal, cei de aici dornici de a alinge cu o clipă mai de vreme, uniți însă în cuget și simțiri, revista noastră le urează să nu pregele în lupta pe cât de grea, pe atât de frumoasă a dragostei de dreptate și de carieră pentru fericirea neamului. Răsplata este nu a celor ce o pretind, dar a celor ce știu să aștepte muncind. Fie ca dragostea și sollicitudinea ce le-a fost arătată, încurajându-i la lucru, să continue stimulându-le energiile. Aceste urări „Ardealul Juridic” le adresează acestor fii distinși ai patriei întregite și cu această ocaziune. Numai astfel magistratura noastră — osatură morală în organismul Statului — își va împlini misiunea civilizatoare și de consolidare a României Mari.

V. M. D.

Noua lege a timbrului și taxa de sentință

Legea timbrului și a impozitului pe acte și fapte juridice, publicată în Mon. Of. Nr. 92 din 29 Aprilie 1927 a intrat în vigoare pe ziua de 1 Mai 1927.

Legea în capitolul X, sub titlul dispozițiuni tranzitorii, prevede în mod categoric că *legea de față nu are putere retroactivă și că taxele și impozitele prevăzute în ea se vor percepe numai dela actele ce vor lua naștere din ziua aplicării sale.*

Cu alte cuvinte toate faptele și actele juridice până la data de 1 Mai 1927 sunt supuse regimului vechiu de percepere, iar actele și faptele juridice ce iau ființă după data de 1 Mai 1927 sunt supuse întru toate, dispozițiunilor noii legi.

Art. 111 în aliniatul 3 de altfel prevede că toate legile, regulamentele și ordonanțele asupra timbrului, înregistrării și impozitelor pe acte și fapte juridice, precum și cele de procedură, execuțiune și notariale în aceeaș materie, fie chiar legi ordinare, contrare legii de față, rămân abrogate dela data de 1 Mai 1927.

În instrucțiunile date administratorilor financiari, chiar în al doilea aliniat dl ministru de finanțe spune: „prin această lege s'au abrogat toate legile, regulamentele și ordonanțele asupra timbrului, înregistrării și impozitelor proporționale...”

În consecință — se mai adaugă — dela această dată toate actele și faptele juridice intervenite sau pornite de părți se vor impune după distincțiunile prevăzute în această lege.

Trecând mai departe, în secțiunea II din Cap. X a instrucțiunilor, dl ministru afirmă din nou, că legea nu are putere retroactivă. Arată mai departe că toate legile etc. sunt și rămân abrogate în materie de timbru.

După toate aceste incontestabil că dela data de 1 Mai 1927 nu este în vigoare altă lege în materie de timbru etc. decât cea publicată în M. O. cu nr. 92 din 29 Aprilie 1927. În consecință este o concluzie perfectă ce o putem face, că numai acele acte și fapte juridice vor fi impuse cu timbre sau impozite, cari sunt prevăzute de legea de față.

Legea XLIII:1914 în art. 14 prevedea că sentințele pronunțate de instanțele judecătorești vor fi impuse după valoarea ce o au cu taxa de sentință.

Legea nouă nu prevede această taxă.

Se naște întrebarea că oare în procesele intentale încă sub vechiul regim al legii timbrului și terminate sub regimul nou de timbru fiscal se mai poate percepe taxa de sentință sau nu?

Sunt păreri, cari caută să afirme că în această privință legea are o lacună și că intențiunea legiuitorului n'a putut fi de a păgubi statul cu taxele de sentință ce se arată ca o diferență între taxele acțiunii de azi și cele din trecut. — Pe de altă parte art. 111 în alin. 3 numai dispozițiunile contrare legii de față le abrogă nu și pe celelalte.

Legea veche a timbrului din Vechiul Regat nu cunoaște taxa de sentință. Este posibil că tocmai din acest motiv s'a omis a se lua în această direcție o dispozițiune categorică.

Însă legea de față este o lege de unificare, care lînde a pune în vigoare pentru întreg teritoriul Regatului României dispozițiuni legale cu acelaș efect pentru toți cetățenii țării. Ea intenționează o realizare a egalității de drept.

Având în vedere că din cele arătate mai sus reiese evident de altfel, că vechea lege XLIII:1914 a timbrului azi nu mai este în vigoare, că toate dispozițiunile ei sunt abrogate, că deci nici taxa de sentință azi nu mai poate fi percepută, procedează greșit acele instanțe judecătorești, cari la pronunțarea sentințelor sub regimul noii legi, constrâng părțile la plata taxei de sentință, impozit ce nu cade sub perceperea de taxe.

I. Bartha

Câteva precizări

În legătură cu extinderea pr. p. române în Ardeal și Bucovina

Cu toate că a trecut un an și jumătate dela extinderea în Ardeal și Bucovina a unor dispozițiuni din procedura penală română, instanțele judecătorești de aci încă n'au ajuns la o complectă punere în concordanță a dispozițiunilor din această procedură cu dispozițiunile neabrogate din procedura penală ungară.

Așa este și cazul aplicării art. 322 din pr. p. ungară, raportat la atribuțiunile judecătorului de instrucție.

Dispoziția acestui articol este cât se poate de bună, îndrumând instanța de judecată, ca în cazurile când crede necesară o complectare de probe pentru luminarea cauzei, să ordone această complectare prin o hotărâre interlocutorie. Deși articolul nu prevede cine să facă această întregire, încât rezultă că trebuie făcută de însăși instanța care o ordonă, totuș de multe ori aceasta deleagă pe judecătorul de instrucție, ca să procedeze la audieri de martori, expertize etc.

Extinzându-se dispozițiunile din procedura penală română, în ce privește atribuțiunile judecătorului de instrucție, se pune întrebarea dacă instanța de judecată mai poate să delege pe acest judecător cu complectarea probelor, ordonată prin hotărâre interlocutorie?

După procedura ungară, judecătorul de instrucție nu era decât un birou de înregistrare a probelor ce aduna, fără ca el, care vine în contact cu părțile și martorii, să-și fi putut da vre-o părere asupra imputabilității faptelor ce instrumenta. Dat fiind acest rol redus al judecătorului de instrucție, era natural ca și tribunalul să se dispenseze de complectările ce ordona în baza articolului 322 pr. penală ungară și să le trimită judecătorului de instrucție, care după ce le aducea la îndeplinire restituia dosarul tribunalului.

Dar astăzi rolul judecătorului de instrucție este cu totul altul decât al celui din pr. p. ungară, pentru că el e obligat prin art. 129 să-și dea părerea prin ordonanță definitivă, asupra fiecărei cauze pe care o instrumentează.

Nu este oare o atingere adusă atribuțiunilor sale și dispozițiunilor în vigoare, când i se trimite acum de tribunal o afacere conform art. 322, în care poate nici nu s'a făcut instrucție înainte de a ajunge la tribunal și în care nu poate să dea ordonanță definitivă? Sigur că da, și aceasta pentru mai multe considerațiuni:

1. Pentru că numai ministerul public și partea vătămată când se constituie parte civilă, poate investi pe instructor cu cercetarea unei cauze, iar nicidecum tribunalul (Vezi art. 58 procedura penală română).

2. Pentru că judecătorul instructor nu se poate desesiza de o cauză în care a instrumentat, decât prin ordonanță definitivă, conform art. 129 pr. p. română.

3. Pentru că prin introducerea art. 61 pr. p. r. instanța de judecată poate să fie sesizată direct prin o simplă petițiune, fiind obligată deci să-i fixeze termen de judecată, să emită citații și să adune toate probele propuse de părți în cursul desbaterilor, fără să mai trimită cabinetului de instrucție să facă cercetările.

Față de aceste dispozițiuni categorice ale codului de procedură penală română, tribunalul nu mai poate să trimită instructorului să aducă la îndeplinire hotărârile interlocutorii amintite mai sus, nici în cauzele unde a făcut instrucția, nici în cele cari i-au fost trimise cu rechizitor introductiv, sau cu petițiune directă, căci nu are calitatea juridică de a putea investi pe judecătorul instructor să facă astfel de cercetări și conform art. 61 pr. p. r. această atribuțiune cade în sarcina sa, pentru că altfel acest articol n'ar mai avea nici o rațiune de a figura în pr. p. Așa că sub imperiul noii proceduri penale, tribunalul corecțional este obligat să administreze singur toate probele de care ar avea nevoie pentru luminarea cauzelor de competența sa, fără să mai poată delega pe judecătorul de instrucție, când face aplicarea art. 322, exceptând cazul când ar fi de competența Curții cu Juri, în care caz instrucția este obligatorie și atunci urmează să trimită dosarul Parchetului, care trimite dosarul la instrucție cu rechizitor.

Să nu se spună că tribunalul ar mai avea și azi acest drept, prin analogie cu dispozițiunile art. 406 pr. p. ungară, pentru că art. 406 prevede o procedură specială, care se desfășoară în prezența părților și a ministerului public, așa că nu este o simplă cerce-de instrucție, care este numai secretă.

În această ipoteză, nu numai că dosarul aparține Curții de Apel, singura în măsură de a se pronunța asupra lui, așa că judecătorul instructor în nici un caz nu mai e ținut să dea ordonanță definitivă, dar Curtea de Apel este îndreptățită să-i ceară orice complectare de probe, în baza art. 403 și 406 pr. p. ungară, mai ales că pentru această instanță,

procedura penală română nu are nici un articol cu dispozițiuni contrarii, cum e art. 61 al. ultim aplicabil tribunalului. Dimpotrivă, procedura penală română chiar prevede pentru Camera de Acuzare prin art. 223, 230 și 231 dispozițiuni analoge celor din art. 403 și 406 pr. p. ungară.

În cele spuse până aci s'ar putea opune obiecțiunea că tribunalul delegă pe judele instructor când aplică art. 322 pr. penală ungară, nu în calitate de instructor, ci în cea de judecător de tribunal.

Obiecțiunea aceasta însă nu poate sta în picioare, pentru că judecătorul de instrucție lucrează în baza unei delegațiuni speciale, iar atribuțiunile lui sunt fixate în codul de procedură penală și nu poate fi sustras dela atribuțiunile ce-i sunt prescrise, decât în mod incidental, în baza art. 14 din legea de organizare judecătorească, unde se prevede că „va fi chemat la lucrările tribunalului numai în caz de necesitate“, cum ar fi în cazul unei divergențe, sau un proces la care ceilalți judecători n'ar putea lua parte, ceea ce nu este tot una cu o delegație ca să efectueze anumite lucrări într'un timp nelimitat, pe care lucrări tribunalul le poate aduce la îndeplinire oricând, prin judecătorii săi.

Pentru aceste considerațiuni, cred că articolul 322 din procedura penală ungară nu mai poate să fie aplicată față de judecătorul instructor*.

Petre Voinea

Judecător de instrucție Trib. Brașov

JURISPRUDENȚA

Judecătoria ocolului rural Deta Jud. Timiș

Nr. C. 2101/1926.

Art. 44 din legea și regulamentul pentru reforma agrară din Banat, Transilvania, Crișana și Maramureș dispune ca locurile înșămânțate de cu loamnă rămân celui ce a făcut înșămânțarea, adică arendașului forțat, ce a primit pământul în arendă forțată dela Stat, cu toate că după înșămânțare proprietarul a obținut o hotărâre dela comitetul agrar, prin care îi apără de exproprierea pământurilor ce au fost expropriate de Stat prin comisia județeană de expropriere și date îndreptășiților în arenda forțată.

In n u m e l e L e g i i !

Judecătoria ocolului rural Deta în procesul pornit prin acțiunea înaintată la 6 August 1926 de către reclamantul I. Sch. domiciliat în Birda, reprezentat prin avocatul dr. I. K. avocat în Deta, contra părâtului F. B. domiciliat în Birda pentru stabilirea raportului juridic în valoarea de 2500 Lei, după terminarea probelor în ziua de 28 Ianuarie 1927 a produs și a pronunțat următoarea

* Vezi și Curentul Juridic Nr. 5/927.

S e n t i n Ț a :

Respinge că nefondată acțiunea civilă înreg. sub Nr. C. 2101/1926 pornită de reclamantul I. Sch. proprietar în Birda, domiciliat în Hrtkovci contra pârâtului F. B. domiciliat în Birda. Apără pe pârât de orice pretențiuni în acest proces.

Obligă pe reclamant să plătească la mână avocatului pârâtului dr. I. L. în substituirea avocatului dr. N. I. suma de 1145 Lei drept spese de proces în termen de 15 zile sub urmarea de execuție.

M o t i v a r e :

Reclamantul I. Sch. proprietar în comuna Birda, domiciliat în comuna Hrtkovici (Iugoslavia) reprezentat prin dr. I. K. a chemat în judecată pe pârâtul F. B. din comuna Birda spre a se vedea obligat la plata sumei de Lei 2500 ce reprezintă arenda după pământul din acțiune ce pârâtul a ținut în arendă forțată dela Stat, pământ, ce dela data de 2 Martie 1926 a fost redat proprietarului reclamant prin deciziunea Comitetului Agrar Secția Transilvaniei București precum a se stabili și raportul juridic ce poate fi între reclamant și pârât.

La apelul nominal făcut în ședință publică prezente dr. I. K. în reprezentarea reclamantului cu procură în regulă la dosar, cum și pârâtul în persoană asistat de dr. I. L. în substituirea dr. N. I. avocat din Timișoara, asemenea mărtorul I. H., notarul comunei Birde cum și agronomul regional S. P.

Procedura completă.

S'a citit acțiunea în neființa martorilor cari s'au scos afară din auditoriu apoi s'au introdus pe rând și ascultat sub prestare de jurământ pe Sf. Cruce conform Legii, ale căror depozițiuni s'au luat în scris pe osebite note și s'a arătat la dosar, după care dându-se cuvântul avocatului reclamantului acesta declară, că din pământul reclamantului i s'a expropriat o porțiune din care și pârâtul ține o întindere din acțiune, dar în urma revizuirii de către Comitetul Agrar i s'a scutit de sub expropriere locul unde și pârâtul a ținut cu arendă forțată ca îndreptățit la improprietărire. Declară că decizia Comitetului Agrar este dată în 2 Martie 1926 și că în Aprilie același agronomul regional S. P. din Deta a mers la fața locului, a redat în posesiunea reclamantului pământul ce reclamantul fusese expropriat, cere ca stabilindu-se raport juridic între reclamant și pârât să fie obligat pârâtul la plata sumei din acțiune drept arenda pe timpul dela 1 Aprilie 1926 până la sfârșitul recoltei.

D-l dr. I. L. avocat din partea pârâtului declară că între reclamant și pârât nu a fost stabilit și nici nu se poate stabili un raport juridic, deoarece reclamantul a fost expropriat cu o întindere de 100 jugere de pământ de către Stat, care figurează ca proprietar în Cf. iar Statul a dat în arenda forțată îndreptățiilor la improprietărire diferite bucăți de pământ între care și pârâtul întinderea din acțiune. Că acest pământ pârâtul l'a arat și sămănat din toamna anului 1925, că din tot cursul anului 1925/1926 pârâtul a plătit dările către stat, județ și comuna cum și arenda forțată stabilită de către Comisia Județeană și întrucât toate acestea dovedesc că raportul juridic a fost legat între pârât și Stat, toate consecințele care decurg din acest raport juridic își au continuitate pentru tot timpul cât raportul juridic a fost încheat. Conchizând cere respingerea acțiunii.

J u d e c a t a :

Asupra acțiunii civile de față se constată următoarele:

Comisiunea Județeană pentru expropriere și improprietărire din Timișoara cu hotărârea adusă sub Nr. 395 din 17 Martie 1923 a expropriat aproape întreaga moșia a reclamantului situată în comuna Birda în întinderea aproximativ de 100 jugere. În baza acestei exproprieri Statul a fost trecut în Cartea Funduară ca proprietar asupra pământului ce fusese expropriat dela reclamant și în baza acestei hotărâri predă în posesia îndreptățiilor din comuna Birda porțiuni de teren, între care și pârâtului întinderea din acțiune.

Reclamantul înaintând în termen cererea de revizuire la Comitetul Agrar în contra hotărârei Comisiei Județene, obține prin hotărârea adusă sub Nr. 189/1926 scutirea de sub expropriere a 100 jugere plus inexpropriabilele.

La 1 Aprilie 1926 Consilieratul Agricol cu Nr. 1168/1916 dă ordine agronomului regional din Deta să meargă la fața locului spre a face predarea în posesiune a pământului reclamantului expropriat și scutit de sub expropriere prin hotărârea Comitetului Agrar. Printr'un proces verbal agronomul regional constată cu pământurile date îndreptățiilor în arendă forțată de către Stat erau arate și însămânțate de cu toamna anului 1925.

Prin prezentă acțiune reclamantul cere prețul arenzii convenită lui pe durata dela 1 Aprilie până la sfârșitul recoltei. Să mai constată din depozițiile martorilor S. P. și I. H. cum și din desbaterile orale ale părților, că pământul ce pârâtul a ținut în arenda forțată dela Stat a fost sămănat de el încă din toamna anului 1925 și că dările ce priveau acest pământ cum și arenda forțată au fost achitate de el.

În drept: Având în vedere, că din moment ce Statul a expropriat pe reclamant, substituindu-se el în drepturile acestuia, cum în speță s'a trecut și în Cartea funduară, ca proprietar și având în vedere, că în arenda forțată i s'a dat pârâtului terenul din acțiune este incontestabil, că un raport juridic numai între Stat și între pârât s'a putut lega și exista.

Având în vedere, că în cazul de față ar fi vorba de o convențiune sinalagmatică perfectă, prin care o parte și anume Statul substituit în drepturile reclamantului dădea în arendă forțată pământul pârâtului, iar acesta la rândul său să plătească arenda forțată și toate datoriile ce-i incumbă față de Stat, Județ și Comună, se înțelege, că aceasta convențiune trebuie să și producă toate efectele care decurg din încheierea ei și pe durata încheerii ei.

Că în speță deși reclamantul obiecționează, că hotărârea Comitetului Agrar este dată în 6 Februarie 1926 și adusă la cunoștință pârâtului prin agronomul regional la 1 Aprilie 1926 și tinde deci a crede, că arenda dela aceasta dată până la culesul rodului i-se cuvine lui, totuși sămănăturile fiind făcute încă din toamna anului 1925 această pretențiune a reclamantului, pare nefondată, întrucât legiuitorul Regulamentului de aplicarea a Legii pentru Reforma Agrară din Banat, Crișana, Maramureș și Transilvania, precum și Legea Agrară dispune în art. 44 textual următoarele: „Dacă pe pământul expropriat și dat în folosința sătenilor sunt sămănături anuale, ele rămân până la recolta proprietarilor sau arendașilor, iar dacă sunt făcute ogoare, arături sau sămănături de plante cu durata mai îndelungată (lucernă, trifoi,

sparceală etc.) proprietarul sau arendașul are drept la valoarea lor existente de organele de aplicarea Legii.

Că fața de dispozițiunile acestui text de Lege este indubitabil, că în speșă pârâtul făcând sămănături de toamnă, aceste sămănături, fiind anuale, rămân până la recolta lui cu toate, că proprietarul (reclamantul) a obținut o sentință prin care îi scutește de expropriere pământul ce-l tolosește pârâtul, aceasta rezultând cu mai multă evidentă, că concepția legiuitorului manifestată în ultima parte a art. 44 prin aceea, că menționează, că atunci când este vorba de plante care au o durată mai îndelungată, proprietarul sau arendașul are drept la valoarea lor.

Că în ceiace privește faptul, că pârâtul a sămănat de cu toamna și arat locul din chestiune, aceasta este neîndoios, avându-se în vedere dispozițiile martorilor I. H. și S. P.

Că în lipsă de o stipulațiune contrară fața de relăcarea Legii anunțată în art. 44 din Legea Agrară din Banat, Crișana, Maramureș și Transilvania, acțiunea de fața se privește ca nefondată și respinsă catare cu cheltueli de judecată potrivit art. 425 din din proc. civ. conform dispozitivului.

Data și celită în ședință publică din 28 Ian. 1927.

M. P. Mușătescu
Judecător.

Koleszar
grefier.

Judecătoria Rurală Timișoara

Sent. Nr. P. 3610/926.

Aplicarea pr. penale române în Ardeal și Banat — Afacere penală clasată de parchet, redeschisă prin cerere directă conf. art. 60 pr. pen. română. — Denunțare calomnoasă. — Elemente conf. leg. XLI, 1914. — Motivare.

J u d e c ă t o r i a

Asupra acțiunei penale de față:

Având în vedere, că avocat Dr. H. M. a dat în judecată pe inculpatul de azi pentru faptul de denunțare calomnoasă.

Că din actele dela dosar, precum și din actele ce se găsesc la dosarul Nr. 1380/1926 al parchetului tribunalului Timișoara și pe care judecătoria l'a cercetat, cerându-l pentru folosință oficială, se constată, că inculpații au făcut un denunț contra reclamantului la parchetul tribunalului Timișoara, prin care au afirmat, că reclamantul avocat Dr. H. M. a depus jurământ fals în ședința publică din ziua de 4 Dec. 1925 la judecătoria Timișoara, într'un proces de plată de onorar pe care avocatul Dr. H. M. îl intențase inculpaților de azi și care forma obiectul dosarului acelei judecătoriai Nr. 15357/1926.

Că în urma cercetărilor, parchetul tribunalului Timișoara a clasat afacerea ca nedovedită și față de acest denunț, care se găsește la dosarul Nr. 1380/925 al parchetului tribunalului Timișoara, reclamantul a intentat contra inculpaților acțiunea de față.

În drept: Având în vedere, că codul penal, prin art. 20 din legea XLI din 1914 pentru apărarea onoarei, prevede delictul de denunțare calomnoasă și pedepsește cu închisoare corecțională până la un an și cu amendă de 10.000 Lei persoana care, fără cuvenite temeiuri de fapt acuză pe cineva în fața unei autorități cu săvârșirea unei infracțiuni sau unui delict disciplinar, dacă i-se poate imputa imprudență și dacă acuzațiunea nu se dovedește a fi adevărată.

Prin urmare din acest text se desprinde evident, că pentru ca cineva să fie pedepsit pentru un ase-

menea delict, se cere ca pe lângă intențiunea — element inerent ori căru delict — de a calomnia, inculpatul să se facă vinovat și de imprudență în hotărârea ce o ia de a face denunțul.

Aceste două cerințe ale textului de lege sunt atât de strânse între ele, încât existența uneia implică și pe cealaltă, iar neîntința uneia șterge existența celeilalte și aceasta pentru că: ori cine va intenționează să calomnieze și atunci ori cât de prudent ar fi în delictul său, pericolul pentru societate este același, ori acel cine va ia toate precauțiunile atunci când se hotărăște să denunțe unei autorități de săvârșirea unei infracțiuni și atunci, în asemenea caz, nu mai poate fi presupusă intenția de a calomnia, pentru că ideea de precauțiune nu poate sta alături de intenția delictuoasă.

Se pune întrebarea: Se poate imputa imprudență inculpaților de azi în acuzarea ce ei au făcut-o contra reclamantului avocat Dr. H. M. la parchetul Timișoara, cum că acesta ar fi depus jurământ fals în fața judecătoriai?

Judecătoria a soluționat negativ bazându-se pe următoarele:

Art. 60 procedura penală română, introdus în Ardeal prin art. 315 din legea de organizare judecătorească din 1925, permite ori cărei persoane ce se va socoti vătămată prin vre-o crimă sau delict, să aducă plângere și să se constituie parte civilă în fața instanțelor judecătorești.

Se știe, că ori ce fapt al omului izvorește dintr'un proces intern ce frământă sentimentele și inteligența unei persoane și acest proces intern poate să aibă la baza sa reua sau bună credință.

Ori inculpații de azi, — și aceasta în cel mai grav caz pentru ei, fiindcă un astfel de denunț, nu se poate atribui lor în întregime, căci inculpații neștiind vorbi și scrie românește au recurs la luminele unei a treia persoane, care l-a redactat după stilul și concepția sa și astfel denunțul nu poate să fie oglinda fidelă a acelora ce poate au gândit inculpații să denunțe, — după modelul cum au înaintat parchetului denunțul, nu poate să reiese intențiunea de a calomnia, pentru că ei nu spuns categoric că reclamantul să fie pedepsit pentru faptul că a jurat fals, ci prin dreptul lor de petițiune ce li-l acordă legea, dânsii solicită dlui procuror o cercetare legală în contra reclamantului, în chestia jurământului ce acesta l-a depus și cer să li-se facă dreptate; din tot acest denunț nu reiese că inculpații să fi cerut parchetului luarea de măsuri împotriva reclamantului pentru că a jurat fals ci, și de aici reiese buna lor credință, ceea ce i-au condus mai mult la facerea denunțului este grija pentru avutul lor, fiind vorba de suma de 20.000 lei pe care un domn avocat a prelinso și a câștigat-o și pe care inculpații credeau că nu o merită.

Parchetul făcând cercetările a dat o ordonanță de clasare pentru că inculpații nu au adus nici o dovadă asupra afirmațiunilor lor că reclamantul a depus jurământ fals, ci s'au mulțumit să spună numai că dânsul nu a depus munca care să echivaleze cu suma câștigată de 20.000 Lei.

Ori și aceasta ordonanță în rezolvarea speței ce ne interesează este în favoarea inculpaților, pentru că a nu dovedi nu însemnează rea credință la baza unei reclamațiuni și în ori ce caz judecata se găsește în îndoială asupra acesteia, care îndoială se

interpretează tot în favoarea inculpaților, conform principiilor de drept penal.

În acest caz ar însemna că nimeni să nu mai aducă vreo plângere în fața autorităților, fiind totdeauna cu teamă că neavând mijloace de dovadă sau dovezi insuficiente reclamațiunea sa să se întoarcă tot împotriva lui și în acest caz ce rost ar mai avea art. 30 din Constituție, care dă dreptul ori căruia să se adreseze autorităților publice.

Considerând deci că delictul de denunțare calomnioasă nu poate lua ființă în speță pentru motivul că îi lipsesc elementele cele mai principale: intenția delictuoasă și imprudența.

Că deci în baza art. 326 al. 1. Pr. p. judecătoria urmează să pronunțe achitarea.

Judecător Năsturaș.

Nota. Sentința ce publicăm interesează atât ca redactare a motivelor care face cinste d-lui jude N. cât și ca soluționare juridică, credem, a speței întru cât ar rămâne definitivă. Foarte mulți justițiabili socot că au dreptul să se creadă calomniați după ce multă vreme în fața instanțelor, unde fuseseră traduși pentru diferite infracțiuni, tremuraseră de frica unei condamnări penale datorită poate lipsei de pricepere în administrarea probelor a celor vatamați. Cel dat în judecată pentru furt, spre pildă în urma unei plângeri directe, dacă rămâne achitat pentru că faptul pus în sarcina lui nu s'a putut dovedi din lipsă de martori e posibil să aibă dreptul a se plânge la rândul său pentru calomnie? și din răzbunare când intenția celui vatamat n'a fost să-l calomnieze dar să-și reclame un drept? Dar pentru cazul când acțiunea publică pusă în mișcare din oficiu, duce tot la o achitare de către judecătorii de fond? Contra cui se vor mai exercita acțiunile în calomnie? Sentința publicată din toate aceste puncte de vedere este interesantă. S'ar fi putut discuta poate cu aceasta ocazie valoarea încheerilor de clasare a parchetelor prin opoziție cu ordonanțele la fel ale judeului instructor. *Red.*

Tribunalul Turdă

S. II.

Nr. P. 1590/1926.

Când omuciderea se poate califica crima de lez. corp. grave producătoare de moarte Art. 306 c. p. Starea de emoție art. 307, Legitima apărare. Criterii art. 19. Motivare. Notă explicatoare.

S e n t i n ț ă :

Tribunalul declară vinovat pe P. M. pentru crima prev. de art. 301, 306 și 307 al. c. p. și îl condamnă conf. art. 307 al. 2 și 91 c. p. la 8 luni reclusiuni.

M o t i v a r e :

Prin actul de acuzare Nr. 785/1926, al parchetului general de pe lângă Curtea de Apel Cluj, Petru Urcan din comuna Luna este pus sub acuzare pentru crima de omor prevăzută și penată de art. 279.289 C. p.

T r i b u n a l u l :

Având în vedere concluziunile orale ale acuzării în senzul susținerii actului de acuzare, susținerile părții civile, concluziunile apărării și rezultatul probațiunii efectuată azi în decursul dezbaterii principale. Având în vedere că din recunoașterea acuzatului la interogatoriul luat azi, coroborată cu depozițiile martorilor oculari și neinteresaji. Alexandru Urcan, Ștefan Hidișan, Mitru Giurgiu lui Gavrilă și Grigor Urcan se stabilește în fapt că în ziua de 26 Septembrie 1926, pe când acuzatul, victimă, martorii și alți flăcăi din comuna Luna se întorceau către case surescitați de băutură, dela petrecerea din locuința lui Tulai Ioachim, victima și martorul Toma Feișă, ajungând din urmă pe acuzat l'au apostrofat sub pretext că aceasta a fost de părere să se pună la o parte două kilograme de vin de pe masa unde se consuma în comun la petrecerea dela Toma Ioachim și iscându-se o cearta Toma Feișă a lovit pe acuzat cu o palmă peste obraz depărtându-se în vreme ce acuzatul s'a salvat cu fuga. Atunci victima Aurel Giurgiu a urmărit în fugă pe acuzat, l-a ajuns din urmă, l-a înșăcat de haine sub grumaz și a pornit a-i trage palme peste obraz, strigându-i, la rugămintea insistență a acuzatului să-l lase liber, „taci că te plesnesc!” încât sub impulsunea acestor nedrepte violențe acuzatul smucindu-se în mâna victimei l'a injughiat cu un briceag în coaste stângă și a fugit iar victima l'a urmărit în fugă, având și el un briceag deschis în mână, încă 10 pași și s'a prăbușit la pământ încetând din viața la scurt timp după aceea din cauza hemoragiei provocate prin injunghierea comisă de acuzat, dnpă cum se constată din actul medico-legal dela dosar, cetit în ședința publică.

Având în vedere ca mobilul determinant de crima al acuzatului, date fiind împrejurările mai sus descrise, în cari s'a comis fapta n'a putut fi decât răzbunarea acuzatului din cauza violențelor victimei, violențe unilaterale și nedrepte dar nu atât de grave și amenințatoare încât sa-i înspire acuzatului gândul criminal de a se răzbuna prin omor.

Având în vedere ca deși a utilizat un instrument propriu a omora un om, totuși acuzatul n'a aplicat cu vada alegere lovitura criminală pe corpul victimei, ci la întâmplare, după cum se dovedește prin constatarea din opiniunea exprimată în actul medico-legal de la dosar în care se menționează ca „criminalul stând față în față cu victima printr'o mișcare de îmbrășișare a înșipt cuțitul până în preșele în partea posterioară a toracelui stâng în spațiul IX intercostal etc.”, deci lovitura aplicată de acuzat a fost data fără să vadă înșigând cuțitul până în preșele în corpul victimei sub înboldul răzbunării și sub stăpânirea emoțiilor violențe pricinuite prin violențele nedrepte ale victimei din față, carei tragea palme.

Având în vedere ca din depozițiile martorilor oculari mai sus menționați, se constată ca imediat după aplicarea loviturii acuzatul în loc de a continua se lovească victimă până la moarte a fugit, urmărit cu fuga de victimă, care avea și el un briceag deschis în mână.

Având în vedere ca date fiind: lipsă de mobil serios a acuzatului, aplicarea la întâmplare a loviturii criminale pe corpul victimei și nestăruința acuzatului în obținerea rezultatului criminal, împrejurări de fapt esențiale în cauza, tribunalul n'a putut re-

constitui în sarcina acuzatului intențiunea de omor susținută de acuzare.

Având în vedere ca apărarea a invocat în favoarea acuzatului legitimă apărare și scuza absolutorie a exusului legitimei apărări din cauza temerei spaimei sau tulburării prevăzute de art. 79 Cp.

Având în vedere, că dovedit fiind, în speșă atacul injust violent și direct al victimei asupra acuzatului, este a se analiza sub raportul legitimei apărări invocate în cauză, caracterul amenințator al acestui atac și necesitatea înlăturării lui de acuzat prin crima.

Având în vedere ca deși din depozitia martorului Gligor Urcan se stabilește în fapt ca victima avea în mână un briceag deschis după ce a primit lovitura fatală de la acuzat, totuși nici o probă nu s'a ivit în cauză ca victima ar fi amenințat cu acel briceag pe acuzat înainte ca acesta să-l fi înjunghiat și nici nu era posibil să-l amenințe cu briceagul, deoarece din depozitiile celorlalți martori oculari și din recunoașterea însuși a acuzatului se stabilește în fapt ca victima în momentul când a fost înjunghiat de acuzat cu o mână îl ținea, pe aceasta, de grumaz și cu alta mână îi tragea palma.

Ca în asemeni împrejurări de fapt atacul victimei se restrânge numai la palmele date acuzatului astfel ca acest atac n'a putut fi atât de amenințator încât să pricinuiască, necesitatea de a fi înlăturat prin crima sau să inspire acuzatului temerea, spaima, sau tulburarea ce l-ar fi putut determina să depășească limitele apărării stricte și legitime și să aplice lovitura criminală victimei agresive, căci nici chiar briceagul deschis al victimei nu afirmă acuzatul să-l fi văzut în mână aceluia întotdeauna nenorocite cu el.

Considerând că nefiind dovedită în asemeni împrejurări de fapt, o apărare legitimă invocată de acuzat, nici sub forma cauzei justificative prev. de art. 79 al. 1. Cp. nici sub cea a scuzei absolute prevăzută de art. 79, al. 2 Cp.

Considerând că date fiind faptele acuzatului și rezultatul ei n'a fost moartea victimei, iar cauze de neimputabilitate, neculpabilitate sau cauze de impunitate în favoarea acuzatului nevindându-se Tribunalul a trebuit să constate culpabilitatea acestuia în comiterea crimei de leziuni grave corporale cauzătoare de moarte descrisă în partea dispozitivă. (306 cp. 707 al. 2.)

În gradarea pedepsei s'au avut în vedere circumstanțele atenuante ce militează în favoarea acuzatului un trecut nepatat cu fapte penale, tinerețea fragedă a vârstei sale, fiind abia cu un an depășit limita minorității lui penale, recunoașterea spontană a faptei sale mărită cu o căință vadit manifestată azi în decursul dezbaterii și astfel s'a făcut aplicarea art. 92 p. în favoarea acuzatului, gradându-i se pedeapsă aptoape de minimum general al reclusiunii prevăzută pentru crima leziunilor grave corporale cauzătoare de moarte crimă privilegiată, de care a fost declarat culpabil.

Asupra acțiunii de drept privat: Având în vedere că toate afirmațiunile inclusiv cele referitoare la pretențiunile, pentru speșele de înmormântarea victimei, a fost contestate părții civile de către apărare.

Având în vedere că fașa de contestațiunile acuzatului, partea civilă a produs o adeverință inutilizabilă în justiție nefiind redactată și scrisă în limba statului și încă un act scris neînfrunind minimum de formalități prev. de art. 217 pr. civilă.

Ca în asemeni împrejurări partea civilă nu și-a

dovedit cu nimic dreptul pretins la despăgubiri, iar dovada aceasta ar necesita timp și amânare. Tribunalul a trebuit să rezerve părții civile calea acțiunii în daune în civil potrivit art. 5 și 488 pr. pen.

Pentru toate aceste motive s'a hotărât conform dispozitivului acestei sentințe; celelalte dispozițiuni de amănunț întemeindu-se pe textele de lege inserate în acest dispozitiv.

Notă. În prezenta sentință tribunalul rezolvă:

I. Cestiunea a se ști când omuciderea se poate califica drept crimă de leziuni corporale grave cauzătoare de moarte prev. de art. 306, 307 cp. și nu crima de omor simplu prev. de art. 279 cp.?

Astfel din împrejurările: că acuzatul utilizând un instrument relativ impropriu pentru comiterea unei crime de omor (un briceag țărănesc comun, de purtat la cingătoare), pe care l'a aplicat, la întâmplare, fără o cugetată alegere pe corpul victimei, că la aplicat numai o singură dată fugind apoi de victimă, care era agresiv față de acuzat și îi dăduse nenumărate palme până în momentul înjunghierii, din ambele aceste împrejurări, care constituiesc un complex ce evidențiază modul de executare al crimei, tribunalul a calificat crima acuzatului drept crimă de leziuni grave corporale cauzătoare de moarte; iar nu crimă de omor, dată fiind și împrejurarea că victima n'a încetat din viață imediat după înjunghiere ci la puțin timp după aceea.

II, Când se constată în sarcina acuzatului o infracțiune, privilegiată date fiind împrejurările comiterii ei?

În drept; în actul constitutiv al infracțiunii privilegiate se copriind elemente constitutive cari acordă infracțiunii un caracter mai blând și în consecință o pedeapsă mai ușoară.

Aceste elemente constitutive ale infracțiunii privilegiate se reconstituiesc din starea faptică:

În consecință: *tribunalul*, constatând în fapt, din dovezile administrate, că acuzatul a înjunghiat victima în momentul când acesta din urmă îl lovea cu palma peste obraz de nenumărate ori cu cealaltă mână, îl ținea strâns de sub grumaz; a conchis în drept că lovitura criminală a acuzatului s'a produs sub imperiul unei emoțiuni puternice, emoțiune provocată prin ultragiul nedrept și grav al victimei asupra persoanei acuzatului.

Ultragiul nedrept și grav al victimei asupra acuzatului fiind elemente constitutive ale infracțiunii privilegiate prev. de art. 307 al. 2 cp. tribunalul a constatat culpabilitatea acuzatului de crima privilegiată prevăzută de acest

articol, iar nu de crima de omor simplu prevăzută de art. 279 cp.

III. Cum trebuie elucidat, de judecător, criteriul necesității în legitima apărare?

În articolul 79, cod penal maghiar, legiuitorul definind legitima apărare o consacră, „ca un drept ce rezultă din starea de necesitate în care a adus agresorul victima”; după opiniunea eminentului profesor de drept penal dr. Traian Pop de la universitatea din Cluj.

Elementele constitutive ale legitimei apărări, printre cari și necesitatea apărării, sunt elemente obiective. În consecință, necesitatea este obiectivă însă ea se judecă, în concreto, adică după împrejurările date din caz în caz și sub raportul proporționalității între atac și actul de apărare în așa fel ca: „apărarea să nu fi cauzat un prejudiciu disproporțional mai grav decât atacul, căci este contra ordinii de drept ca la un atac relativ mic să se poată răspunde cu un act de apărare, care se poate urca până la stingerea vieții agresorului.”

I. Popescu,
Judecător trib. Turda

Curtea de Apel Brașov

S. I.

N. Cont. 319/927.

Acțiune în contencios conf. art. 35 legea organ. corpului de avocați pentru refuzul baroului de reînscris ca avocat profesionist a reclamantului. Inadmisibilitate. Opinie separată.

Astăzi fiind la ordine Judecarea acțiunii în contencios pornită de reclamantul Dr. V. R. R., domiciliat în Orașul Sf. Gheorghe, contra baroului Județului Brașov, reprezentat prin decanul său, pentru că acesta în mod abuziv refuză să rezolve sau să înregistreze, de aproape un an de zile, cererea reclamantului de a fi reînscris în acest barou.

La apelul nominal făcut, au răspuns reclamantul asistat de avocatul Dr. S. T., cum și pârâtul reprezentat prin Dr. E. M. avocat și decanul baroului Brașov.

Procedura de chemare găsimu-se completă, s'a dat cuvântul părților în ordinea cuvenită.

Înainte de a se intra în dezbaterile fondului cauzei, pârâtul ridică următoarea fine de reprimire:

Baroul avocaților constituind o corporațiune, iar nici de cum o autoritate administrativă de Stat Județ sau Comună, greșit reclamantul a pornit acțiunea sa pe calea contenciosului și aceasta cu atât mai mult cu cât corpul avocaților fiind organizat prin legea lui specială din anul 1923, art. 28 prevede cazul reclamantului cum și căile de atac în caz că nu este satisfăcut sau nu i se rezolvă cererea și deci această lege cu normele ei era calea ce trebuia să apuce reclamantul, iar nu cea a contenciosului. Cere în consecință respingerea cererii reclamantului ca inadmisibilă cu spese de judecată.

Reclamantul pune concluziuni de respingerea finei de neprimire că neintemeiată.

Curtea

Asupra incidentului ridicat de pârât;

Având în vedere susținerile și concluziunile părților.

Având în vedere că reclamantul a cerut în baza art. 33 legea pentru organizarea Corpului de avocați din 1923 reînscriserea sa între avocații baroului Jud. Brașov, arătând că incompatibilitatea prevăzută de acel text în baza căruia perduse temporar exercițiul dreptului de a profesa, anume funcțiunea de prefect al Județului Treiscaune, a încetat prin demisiunea sa din aceasta demnitate, încă de aproape un an de zile, odată cu plecarea de la guvernământ a partidului liberal.

Că baroul de Brașov reprezentat prin decanul său, refuză să înregistreze, sau să rezolve cererea sa de reînscrisere, făcută și adresată lui, încă din luna Maiu 1926. Pentru care motiv reclamantul a făcut prezenta acțiune în baza art. 1 din legea contenciosului administrativ.

Având în vedere ca corpul avocaților își are legea sa specială de organizare din 1923 și regulamentul ei;

Că art. 28 din această lege stabilește căile de atac împotriva deciziei, care respinge înscrierea sau reînscriserea în corpul avocaților, iar al 2 al acestui articol, arată calea de atac și pentru cazul când consiliul local refuză să înregistreze sau să rezolve cererea de înscriere sau reînscrisere, admitând petiționarului dreptul să facă cerere directă către consiliul de apel și art. 31 din regulamentul legii avocaților prevede și dreptul de recurs în Casație contra deciziilor consiliului de Apel.

Considerând că într-o cerere reclamantului către barou de a fi reînscris ca avocat este făcută și bazată pe dispozițiunile și drepturile ce-i dă legea specială a avocaților, natural că ea este supusă normelor și căilor de atac prev. de aceasta lege;

Că prin urmare reclamantul înainte de a se adresa contenciosului administrativ, trebuia să uzeze de aceste cai și într-o cerere necontestată ca n-a uzat de ele, nu se poate servi de legea contenciosului, care reglementează cazurile neprevăzute de legi speciale.

Pentru aceste motive, Curtea găsim incidentul întemeiat din acest punct de vedere, — fără a se pronunța și asupra motivului prim, susținut de pârât, anume baroul avocaților constituind o corporațiune de profesioniști și nefiind o autoritate administrativă, în contra deciziilor sau actelor sale nu există acțiune în contencios, cât să-l admită.

Văzând și dispozițiunile art. 424 și urm. pr. c. în ce privește cheltuelile de judecată.

In numele legii decide:

Respinge ca inadmisibilă cererea în contencios a reclamantului Dr. V. R. R. făcută în contra baroului județului Brașov.

Obligă pe reclamant să plătească baroului jud. Brașov, reprezentat prin decanul Dr. E. M., suma de 2000 (două mii) lei cheltueli de judecată în termen de 15 zile sub sancțiunile execuției.

Data și citită în ședință publică astăzi 22 Martie 1927.

Traian Teodoru
președinte și raportor.

Coloman Fülöp
consilier.

Opiniune: Subsemnatu consilier la Curtea de Apel, fiind în totul de părerea majorității Curții de a se respinge ca inadmisibilă acțiunea recla-

mantului Dr. R., mă deosebesc într-o câta asupra considerentelor deciziunii, pentru motivele mai jos indicate, după care în primul rând cred, că ar trebui discutată chestiunea de principiu, asupra determinării juridice a corpului de avocați.

Motive: Văzând acțiunea în contencios, introdusă de avocatul Dr. V. R. R. din comuna Sf. Gheorghe, județul Trei Scaune, prin petiția înregistrată la Nr. Cont. 319 din 28 Februarie 1927, în contra Baroului de Avocați Brașov, reprezentat prin reprezentantul său legal, Dr. E. M., pentru a fi obligat Consiliul Baroului de a rezolva cererea făcută de susnumitul reclamant, pentru înscrierea sa în barou.

Considerând, că chestiunea de drept care urmează să fie rezolvată în primordial, este aceea prin care trebuie a se hotărâ natura și caracterul juridic sub care în spiritul legilor de înființare, nu poate fi calificat Corpul de Avocați și dacă poate constitui o autoritate administrativă în sensul art. 1 din legea contenciosului.

Că, din textele, spiritul și economia legii pentru organizarea corpului de avocați din 1923, rezultă că organele avocaților constituiesc corpuri consultative și de specialitate, iar nici de cum organe de putere executivă și administrativă, astfel că actele emanele dela organele lor, nu pot avea sub nici o formă caracterul actelor de autoritate publică, cu caracter administrativ în sensul art. 1 din legea contenciosului

Prin act administrativ se înțelege, actul făcut de o administrație ca autoritate publică, care se comportă în această calitate și ca putere executorie a legilor.

Corpul de avocați rămâne din punctul de vedere al situațiunii sale juridice, o corporație creată într-un scop de utilitate publică, și care nu poate fi considerat că ar face parte din mecanismul administrativ propriu zis al statului, constituind o personalitate juridică, având drepturile și obligațiunile din legea specială de înființare, sau alte legi generale.

Considerând că așa fiind, refuzul de a se rezolva de către decan și organele consiliului, a unei cereri de înscriere sau reinscriere în Corpul avocaților, constituind un act ilegal și arbitrar, trebuie să fie sancționat numai de organele legale și îndrituite de art. 28 din legea și art. 31 din Reg. corpurilor de avocați.

Refuzul din partea Decanului și a consiliului baroului în îndeplinirea atribuțiunilor lor în tot sau în parte, aceasta nu înseamnă că ele refuză îndeplinirea unui act administrativ de autoritate în sensul legii contenciosului administrativ, ci a unui act profesional și pentru care nu poate fi competente Curtea de Apel ca instanță de contencios, pentru aplicarea sancțiunilor de rigoare, în scopul ca organele de executare ale Corpului de avocați să aplice și să se

conformeze îndatoririlor impuse de legea generală de organizare.

Considerând că așa fiind, din momentul în care s'a zis că Corpul de avocați constituie numai o corporațiune profesională, iar actele făcute nu pot fi considerate ca emanând dela o autoritate publică având caracter administrativ, reclamantul care se pretinde vătămat în drepturile sale, pentru un abuz de autoritate sevârșit de organele corpului, trebuie a se adresa numai organelor competente determinate de legea corpului de avocați din 1923 și anume „Consiliul de apel și Consiliul superior de disciplină”.

Din aceste considerațiuni, acțiunea este principial inadmisibilă și urmează să fie respinsă în consecință cu cheltueli de judecată.

Consilier: C. C. Simionescu s.

Regimul Rechizițiilor în Ardeal Inalta Curtea de Casație

Secția I.

Complectul de Chirii

Decizia Nr. 191 din 28 Ianuarie 1925.

Când dreptul de fotosință al locatarului derivă, nu dintr'un contract de închiriere liber, consimțit între părți, ci din atribuirea pe cale administrativă a locuinței potrivit legii de rechizițiuni aplicabilă în Ardeal, dispozițiunile legii chiriilor prohibitoare la majorarea chiriei, în cazul art. 10 nu sunt aplicabile. Prin urmare fără competență și cu exces de putere, comisiunea arbitrală decide într'o asemenea speță, majorarea chiriei, admind cererea proprietarului, făcută potrivit citatului articol.

Inalta Curtea: Asupra recursurilor făcute de căpitan Vasile Albu și dr. Ioan Suta, în contra deciziunii Nr. C. N. 1672/924, a comisiunii arbitrale de pe lângă trib. Satu-Mare.

Văzând motivul I. de casare din recursul făcut de căpitan Vasile Albu:

„La pertractarea orală înaintea comisiunii arbitrale, am ridicat excepțiune dilatorie, referitor la competența acestei comisiuni pentru a stabili chiria mea, fiindcă locuința aceasta prin rechiziția comisiunii mixte de rechizițiune a jud. Satu-Mare, mi s'a atribuit mie, care comisiune mixtă în baza deciziei Consiliului de miniștri No. 2435 din 5/X/923, funcționează în Satu Mare, ca zona militară. Având în vedere, că această Comisiune în baza art. 48 din R. L. R. a fixat chiria (200 lei lunar) alt for nu mai poate și nu este competent de a fixa din nou.

Onor. comisiune așa a violat legea existență și azi în vigoare, când a luat în competența sa o atare locuință, care nu cade sub prevederile legii de chirii, fiindcă eu nu în baza unui contract sau în baza legii de chirie, prin prelungire stau în locuință, ci pe baza legii de rechiziții. Pentru dovedirea acestea cu ocaziunea pertractării am arătat biletul de rechiziția în original, pe care acum sub 2 ane anexez în copie”.

Având în vedere că din sentința atacată cu recurs se constată că proprietarul dr. Ioan Suta, întinat în recursul căpitan V. Albu, a cerut comisiunii arbitrale să măjoreze chiria plătită de recurentul căp-

V, Albu, pentru apartamentul compus din două camere, o bucătărie și una cămară, ce aceasta ocupă în imobilul proprietatea intimatului, situat în str. Mihai Viteazu Nr. 3, la o sumă egală cu $\frac{1}{5}$ gin venitul recurentului chiriaș, întrucât acest imobil este grevat de o datorie cambială de 300.000 lei pentru care plătește 60.000 lei anual procente.

Că această cerere a fost admisă în parte de comisiune care fixează la 4200 lei anual chiria, cu începere dela 5 Maiu 1924.

Că pentru a decide astfel, comisiunea arbitrală după ce stabilește în prealabil că are competență să judece această chestiune, constată că chiriașul are un venit de 3925 lei lunar, din cari 250 lei lunar cu titlu de chirie.

Că deși chiriașul e funcționar public, cade sub prevederile art. 10.

Că imobilul nefiind închiriat în 1914, comisiunea stabilește pentru acest an chiria la 2400 lei anual, din care revine $\frac{1}{3} = 800$ lei chiriașului, care trebuie să plătească pentru acest an de 4 ori chiria din 1914, adică lei 3200.

Că proprietarul plătiind impozit lei 4000 anual pentru acest imobil, comisiunea opinează, ca și chiriașul că contribuie cu lei 1000 anual, la plata acestui impozit, stabilind astfel ca recurentul căpitan Albu să plătească proprietarului lei 4200 anual chirie și contribuție la impozit.

Având în vedere că prin motivul I. de casare se susține de recurentul căpitan V. Albu, că, numai cu violarea legilor în vigoare a putut comisiunea să se declare competente și să judece prezentul litigiu, ca întrând în prevederile legii actuale a chiriilor, pe când în realitate se baza pe legea rechizițiilor.

Că, deși comisiunea constanță că această susținere a recurentului este exactă în fapt, totuși consideră că și acest litigiu ar intra în prevederile art. 10 din actuala lege a chiriilor.

Considerând că, fiind constatat în fapt că în speșă, nu este vorba de un contract de închiriere, ci de o rechiziție a cărei legalitate nu a fost contestată de proprietar, în mod greșit și fără competență, comisiunea a judecat acest litigiu și a admis cererea de majorarea chiriei făcută de proprietar în baza legii actuale a chiriilor, care nu era aplicabilă în speșă.

Că deci, motivul acesta de casare fiind întemeiat, urmează ca recursul să fie admis fără a mai prezenta vreun interes pentru cauză, ca această Înaltă Curte să mai intre în cercetarea celuilalt motiv de recurs.

Că în urma acestei căsări, această instanță, judecând pricina în fond, urmează ca pe temeiul aceluiași considerațiuni de fapt și de drept, pentru care a fost admis recursul să fie respinsă cererea de majorare chiriei făcută de proprietarul dr. I. S.

Că, în urma admiterii recursului de față și respingerea cererei de spor de chirie a proprietarului dr. I. S., urmează ca să fie respins recursul făcut de acesta în contra aceluiași decizii ca fără interes.

Pentru aceste motive, admite recursul cap. V. A. Respinge cererea de spor a d-ului I. S., cât și recursul.

Adnotație. Ca urmare a articolului „Rechizițiile și noua lege a chiriilor” publicat în această revistă No. 9 de 1 Mai 1927 și spre mai bună edificare publicam prezenta decizie a Înaltei Curți de Casație S. I. complectul de chirie, din care se poate vedea destul de clar că noua lege pentru prelungirea contractelor nu se refera și la rechiziții.

Această decizie a fost dată avându-se în vedere legea de prelungire în vigoare înaintea actualii legi.

Art. 10 din vechea lege are ca articol corespunzător în noua lege art. 13, iar art. 13 din vechea lege are text identic cu art. 26 din noua lege.

Noul regulament al rechizițiilor de asemenea nu se ocupă de vechile rechiziții, de cât în sensul că la 23 Aprilie 1929 încetează.

În ce privește quantumul chiriilor din noul regulament, acestea rămân a se aplica la rechizițiile ce se vor face de aci înainte. La acelea care se vor rechiziționa în condițiile regulamentului de față cum se exprimă art. 7.

I. M.

REZUMATE DE JURISPRUDENȚE

Stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Curtea de Casație

Curți de Apel

Onorar advocațional. Poate pretinde un avocat onorar după dreptul comun? De când curge termenul de apel în materie de onorarii advocaționale (Art. 41 și 123 din legea pentru org. și unif. corpului de avocați). Cât timp își mențin legile puterea? (Art. 9 c. civ. a.). Apel tardiv. Termenul de apel în materie de onorarii advocaționale este de 15 zile, și când partea a fost de față la pronunțare, acest termen curge dela pronunțare.

Chestiunea dacă un avocat își poate pretinde onorar advocațional după dreptul comun și numai când cere nume a i se stabili după legea de organizare a corpului de avocați, are a se aplica această lege, este rezolvită de art. 123 din legea de organizare a corpului de avocați, — care abrogă, orice legi, regulamente și dispoziții de orice natură, din întreg teritoriul României privitoare la avocați și în vigoare la promulgarea menționatei legi.

Legile își mențin puterea până când legiuitorul nu le schimbă sau nu le desființează în mod expres.

Dispozițiunile dreptului comun, relative la termenul în care se poate uza de calea de atac în chestiuni de onorariu advocațional au fost schimbate, termenul de apel curgând pentru părțile prezente dela pronunțare și nu dela comunicare, — și deci dispozițiunile dreptului comun nu se mai pot aplica în asemenea afaceri. (*Dec. Nr. 1735—926. C. Apel Brașov 5. II. A. J. 5—917.*)

Opiniune. Având în vedere că, pentru onorariile datorite, legea advocaților prevede anume dispoziții de favoare create pentru avocați, la cari nimic nu-i împiedică să renunțe și să-și valorifice pretențiile lor pentru onorar conform dreptului comun.

Că la tot cazul când, ca în speșă, un altare proces a fost pornit de părți și judecat de prima instanță conform dreptului comun, atunci pentru calcularea termenului de apel urmează să prevaleze criteriul procedural asupra celui intrinsec, pe de-o parte ca fiind mai echitabil, nepunând cere impricinașilor să cunoască legea mai bine ca judecătorul care i-a judecat, pe de altă ca fiind mai sigur, partea nepunând presupune că judecătorii instanței a doua vor avea în această privință opinie diferită, așa că pentru aceste motive sunt de părere că sentința fiind dată conform dreptului comun, apelul trebuie socotit în consecință și prin urmare în termen.

Din împrejurarea că apelantul a cerut judecarea apelului prin referat public, nu se poate trage un argument că prin aceasta a înțeles să invoace dispozițiile speciale ale legii advocaților, pentru că art. 512 p. c. acordă acest drept oricărui apelant.

Președinte Ion I. Celășeanu

* * *

Contract de rendită pe viață. Intr'un contract de rendită pe viață directivă este intențiunea părților contractante și conținutul contractului.

Așa în speșă, dacă pârâta n'ar fi executat prima parte din punct 2 al contractului: îngrijirea cu cele necesare a defunctei T. G. în timpul vieții, nici defuncta T. G. n'ar fi putut prima dată să ceară invalidarea contractului; ci în sensul părții a doua din pct. 2 al lui, putea cere pârâșilor să-i plătească în fiecare lună câte 50 coroane.

Contractele de rendită pe viață, potrivit art. 1269 c. civ. austr. — intrând în categoria contractelor de noroc tot ca și la acestea — în sensul art. 1268 c. civ. austr., nu are loc mijlocul legal al leziunii de mai mult de jumătate a valorii. (*N. C. 1918/926 C. Apel Brașov, Ct. Jur. 5/a 27.*)

Renunțarea unui moștenitor dela porțiunea sa legitimă în favoarea altui moștenitor. Donațiune verbală, fără tradiția efectivă a imobilului. În afară de cazurile prevăzute de art. 551 și 905 c. c., renunțarea unui moștenitor dela porțiunea sa legitimă, constituie o donațiune (art. 1381 c. civ.) și în sensul art. 940 c. civ. nu se schimbă esența donațiunii, chiar dacă e făcută ca o specială răsplată a donatorului, cum ar pretinde în speșă pârâtul.

Și în cazul de față, renunțarea recte donațiunea reclamantei fiind numai verbală și nu făcută prin act scris potrivit art. 943 c. civ., donațiunea verbală fără tradiție efectivă nu naște nici un drept pentru donator și deci urmează că chiar dacă reclamanta ar fi renunțat la dreptul său de moștenire, această renunțare nefiind făcută prin act scris, nu e valabilă. (*C. Apel Brașov S. II dec. din 13 April 1927.*)

* * *

Revizuire. Contract de angajament. Părăsirea serviciului de angajat fără o denunțare prealabilă. În fapt, pârâta Banca Generală a Țării Românești din Brașov cu scrisoarea din 28 Mai 1920 a angajat pe reclamantul C. B. inginer domiciliat în Zizin, în calitate de conducător tehnic al fabricii de cărămidă Tăr-

lungeni, cu retribuția și pe lângă condițiunile specificate în acel contract. Posterior pârâta, la aceeași fabrică, a mai angajat pe dl inginer S., dându-i conducerea fabricii. Reclamantul a abzis contractul părăsind serviciul și-a cerut salariu pentru timpul abzicerii.

In drept. Chestiunile care s-a ridicat a fost dacă bine Tribunalul a hotărât că reclamantul a trebuit să părăsească serviciul din vina pârâtei, și reclamantul era îndreptățit să rezilieze contractul de angajament din cauza mizeriilor și șicanelor la care a fost expus să le indure de la noul angajat dl inginer S.

Curtea constată că, Tribunalul cu nimic nu stabilește ce anume mizerii și șicane a trebuit să indure reclamantul de la dl inginer S.

Căci, în afară de numărul orelor de lucru fixate (de inginerul S.), pe care nu e stabilit dacă era sau nu îndreptățită pârâta a le majora, în lunile de vară când fabricația cărămizii are loc mai intens și pentru care de altfel nu se dovedeste că s'a plâns vreodată pârâtei, apoi împrejurarea că marlorul inginer S. (acum concediat de la fabrică) i'ar fi spus că pârâta la pus (pe ing. S.) să-i facă șicane și într'o zi tot acest inginer S. i'ar fi zis dacă nu-și place poți plecat toate acestea fără o prealabilă denunțare nu sun, fapte care să-l fi îndreptățit pe reclamant să plece din serviciu.

Că, chiar admitând că directorul băncii pârâte din Brașov G. Mincu, cu adevărat ar fi pus pe inginerul S. noul director al fabricii de cărămizi, să i facă mizerii și șicane, anume determinate, care să l pue pe reclamant în imposibilitate de a servi mai departe, și că numirea ingin. S., ca director al fabricii de cărămizi, reclamantul rămânând numai cu conducerea tehnică, ar fi constituit o degradare, apoi din acele dosarului constatându-se că reclamantul după această degradare, șicane și mizerii, a continuat să servească încă 14 zile, numai după care a plecat, fără a fi survenit sau cel puțin alegat că a survenit noi fapte de natură a-i îndreptăși plecarea, rămâne indiscutabil din probele administrate până aci, că reclamantul a plecat din serviciu de bună voie și fără culpa pârâtei, și ca consecință urmează că nu poate pretinde salariu pe timpul de abzicere. (*Dec. No. C. 1291—1926/26 a Curții de Apel Brașov s. I a G. Aro-nescu raportor Ct. j. 5—927.*)

* * *

Curtea de Casație

Acțiuni în reînoire. Condiții de admitere. Aplicațiune. Art. 503 p. 11 și 12 pr. c. În conformitate cu art. 503 p. 11 și 12 pr. civ. din Ardeal, sentința definitivă poate fi atacată cu acțiunea de reînoire, dacă referitor la o faptă expusă sau neexpusă în procesul de bază, partea produce o probă de care nu s'a servit, sau care a fost înlăturată de instanță în procesul principal și prin care partea ar fi putut obține o deciziune mai favorabilă în fondul cauzei.

În speșă, faptele invocate de pârât în acțiunea sa de reînoire și în a căror dovedire stăruie, fiind neconcludente, bine a considerat Curtea de apel, că dintre probele oferite de recurent pentru reînoirea procesului, nici una nu e aptă pentru a determina admiterea acțiunii de reînoire, deoarece admiterea administrării lor nu ar fi putut aduce o deciziune mai favorabilă recurentului în fondul cauzei, iar susținerea că un martor a făcut o depozitie falsă nepunând fi

luată în considerare pentru reînnoirea procesului înainte de a se fi dovedit pe calea penală că martorul s'a făcut vinovat de o depozitie falsă. (Cas. I, dec. 3063 din 15 Iunie 1926).

Avere coachizițională. Caracterizare. Consecințe. În speță, instanța de fond stabilind pe baza probelor administrate că imobilele au fost cumpărate în timpul căsătoriei, cu drept cuvânt le a considerat ca avere coachizițională.

Deci, fiind vorba de o avere coachizițională, renunțarea reclamantei la această avere, în favoarea soțului, constituind în drept un contract de renunțare el nu poate fi valabil decât dacă se face prin act notarial, astfel că instanța a făcut o bună aplicare a legii când a declarat nulă renunțarea făcută de reclamantă fără act notarial. (Cas. I, dec. 3 din 10 Ianuarie 1927.)

Responsabilitatea civilă a patronului în caz de quasi delict. Aplicațiune. Față de constatările instanței de fond, din care rezultă, că automobilul era proprietatea recurentei și că accidentul s'a datorit în întregime culpei șoferului, presupus recurentei, urmează că în speță s'a făcut o justă aplicațiune a principiilor generale în materie de responsabilitate civilă a patronului și prepusului său, atunci când admițându se acțiunea intimatului s'a obligat recurenta la plata solidară a daunelor cauzate, al căror quantum în lipsa altor elemente noi, în cauză, rămâne bine stabilit de instanța de fond. (Cas. I, dec. 362 din 9 Februarie 1927)

Testament verbal. Condiții de valabilitate. Aplicațiune. Paragr. 15 al legii XVI din 1876 în vigoare în Transilvania prevede că, pentru a fi valabil un testament verbal, trebuie, între altele, ca testatorul să declare înaintea martorilor că voește a considera ca testament verbal declarațiunea făcută de el cu privire la averea sa. Pentru aceasta, legiuitorul nu impune anumii termeni sacramentali.

Însă, ceea ce impune legiuitorul este ca testatorul să și exprime în mod răspicat voința, că declarațiunea ce o face să se considere testament verbal, ceea ce prevede în mod formal partea finală din par. 19 al aceleiași legi XVI din 1876.

În specie, Curtea de apel, adoptând starea de fapt din sentința primei instanțe, constată că dispozițiunea defunctului ce s'a cerut să fie recunoscută ca testament verbal, nu conține declarațiunea defunctului, deci manifestarea evidentă de voință din partea acestuia, nu este de a considera dispozițiunea sa verbală ca testament verbal și de aceea bine Curtea nua considerat ca valabil testamentul. (Cas. I, dec. 50 din 12 Ianuarie 1927.)

Recunoasterea paternității. Care secțiune a Curții de Casație este competentă a judeca recursurile făcute în asemenea materie? Recursurile făcute contra hotărârilor judecătorești date în Ardeal în materie de recunoaștere a paternității, sunt de competența secțiunii I a Curții de Casație care are plenitudine de jurisdicțiune în materie civilă. (Cas. II, decizia civilă 121 din 926.)

Testament privat Condiții de valabilitate. Aplicațiune. Art. 1 legea XVI—1879. Potrivit disp. art. 1 din art. de lege XVI, 1876, pentru ca un testament

privat scris să fie valabil se cere: a) ca testamentul să fie scris în toată cuprinderea sa și subscris de testator și doi martori; b) în celelalte cazuri patru martori.

Prin urmare în speță, din moment ce instanța de fond constată că testamentul a fost făcut în baza formalităților prevăzute de textul citat, adică testamentul a fost semnat de testator și patru martori, iar testatorul a declarat față de martori, că testamentul litigios cuprinde ultima sa voință și că martorii adevăresc în însuși cuprinsul testamentului această declarațiune a testatorului, testamentul este perfect valabil și deci bine a procedat instanța de fond când a respins acțiunea intențială de recurență. (Cas. I, dec. 146 din 19 Ianuarie 1927.)

Avere liniară. Sume de bani transmise de un ascendent liniar. Bunul cumpărat cu acești bani nu mai păstrează caracterul de avere liniară. Potrivit disp. din dreptul civil ungar, prin avere liniară se înțelege orice avere, care, dela un ascendent direct sau dela linia vie unui ascendent indirect, fără contravaloare, a trecut, fie prin succesiune legală, fie prin testament sau chiar acte între vii, în patrimoniul defunctului care descinde din linia ascendentului liniar respectiv.

În cazul când averea transmisă defunctului de către un ascendent liniar constă într-o sumă de bani, atunci numai această sumă de bani are caracterul de avere liniară iar nu și bunurile pe care le-ar fi dobândit defunctul în schimbul ei. De altă parte orice avere, ce nu se dovedește a fi separată sau liniară, este avere câștigată.

În specie, rezultă că jumătatea de imobile litigioasă a avut, în adevăr caracterul de avere liniară cât timp s'a aflat în patrimoniul defunctei, căci aceasta o dobândise prin succesiune legală deci fără echivalent:

Însă, în urma convențiunii prin care defuncta a cumpărat pentru copii ei minori jumătate de imobile litigioase, această, avere a de venit pentru minori avere câștigată.

La această concluziune conduce constatarea tribunalului, că jumătate de imobile litigioase a ajuns în patrimoniul minorilor nu direct dela vreun ascendent liniar, ci prin cumpăratură și că mai mult chiar și banii dați ca preț de cumpărare nu proveneau din avere liniară, deci și ei erau avere câștigată.

Față de constatarea că nici chiar banii nu proveneau din avere liniară, este indiferent, pentru determinarea caracterului de avere câștigată al jumătății de imobile litigioasă dacă bani au fost dați de mamă pentru minorii ei copii, în care împrejurare vânzarea apare pentru minori ca o donație, sau dacă banii erau chiar ai minorilor în care caz vânzarea constituie pentru minori un act oneros. (Cas. I, dec. 49 din 12 Ianuarie 1927.)

Acțiuni. Necesitatea stabilirii existenței raportului juridic. Condițiile esențiale pentru admiterea acțiunilor. Art. 130 pr. c. ardeleană. Art. 130 pr. civ. ardeleană determină posibilitatea constatării judecătorești a existenței sau neexistenței a unui raport juridic sau a vreunui drept, pe care însă o condiționează de „necesitatea” ce ar prezenta o această constatare pentru asigurarea pozițiunii de drept a reclamantului față de părți.

Prin urmare în cazul art. citat „necesitatea” trebuie înțeleasă fie dovedindu-se pericolul la care s'ar expune eventual situațiunea de drept a reclamantului fie că s'ar demonstra influența dăunătoare ce ar suferi-o acea situațiune de drept, dacă nu s'ar cere stabilirea judecătorește a pozițiunii de drept a reclamantului față de pârât.

Astfel fiind în speșă, instanța de apel, pe baza liberii aprecieri a depunerilor de martori și susținerilor făcute de părți, deducând în mod corect și logic că faptele arătate de reclamant nu sunt din categoria celor care ar necesita stabilirea raportului de drept față de pârât, bine a judecat respingând acțiunea reclamantului. (Cas. I. dec. 3092 din 18 Iunie 1926.)

* * *

Zestre. Evaluarea ei în momentul restituirii. Se face pe valoarea dela data primirii. În speșă, recurentul pretinde că greșit au evaluat instanțele de fond zestre primită de reclamantă numai la 1700 lei, deoarece în momentul primirii zestrei fiind o altă valută și anume valuta aur, potrivit paragr. 988 și 989 valoarea din momentul primirii trebuia calculată în raport cu valoarea internă a normei din acel timp, ceiace ar da o sumă de 140.000, ori în acest caz porțiunea legitimă era vătămăată.

Odată ce instanța de apel constată că recurentul n'a atacat constatările primei instanțe referitoare la evaluarea zestrei din momentul primirii, această evaluare se mentine, întrucât recurentul cere valorizarea prețului averii primite ca zestre, această cerere e cu totul neîntemeiată și nebazaată în lege deoarece nu există nici o lege care ar admite o valorizare în sensul părerii recurentului. (Cas. I. dec. 145 din 19 Ianuarie 1927.)

Mandat. Mandat tacit pentru vânzare de imobil și coexistența pe aceeași zi a mandatului notariat. Valabilitatea vânzării. Pentru efectuarea în mod valabil a unui act juridic pe seama altei persoane, dela care s'a primit însărcinarea, se cere ca element esențial consimțământul acesteia, în imputernicirea dată la ziua efectuării actului.

Întrucât în speșă, instanța de apel constată că la data de 28 Noembrie 1921, pârâtul a dat procură la notarul public din Aiud, pentru vânzarea imobilelor în litigiu, care s'a efectuat în aceeași zi la Uioara, rezultă că în ziua vânzării mandatarul avea consimțământul mandantului, ceiace este suficient pentru valabilitatea actului, independent dacă mandatarul la această dată era sau nu în posesiunea procurii, care constituie numai instrumentul probator, ea nefiind însuși consimțământul. (Cas. I. dec. 3913 din 25 Octombrie 1926.)

* * *

Avere coachizionate. Decesul soțului. Condițiile sub care averea coachizionate trece la soțul supravieșuitor. Ingratitudine. Când constituie un motiv de revocare a donațiunii. Este exact că din averea coachizionate în caz de deces al unui soț, jumătate îi revine soțului supravieșuitor împreună cu toate drepturile și sarcinile iar dealaltă, în caz că i revine deasemena lui în baza dreptului de succesiune din cauza lipsei de moștenitori descendenți ai soțului defunct, îi revine fără drepturile personale ale soțului defunct, de oarece aceste drepturi se sting odată cu moartea defunctului.

Dreptul de a revoca o donațiune din cauză de ingratitudine este un drept personal și se stinge odată cu moartea donatorului, neputând trece la moștenitorul său, chiar dacă succesiunea consistă din avere coachizionate.

Dacă însă soțul supravieșuitor are alte motive pentru anularea unui contract de donațiune făcut de dânsul împreună cu soțul său, din averea coachizionate, poate cere anularea donațiunii. (Cas. I. dec. 2914 din 2 Iunie 1926)

* * *

Minor. Fapte ce i sunt imputabile. Când imputabilitatea poate avea efect. Aplicațiune la ingratitudine în caz de donațiune. După dreptul comun este constatat ca faptele comise de un minor îi sunt imputabile numai în cazul când minorul a fost în măsură să-și dea seamă că faptele ce el săvârșește sunt de natură să l facă responsabil.

În speșă întemeindu-se pe acest principiu, Curtea de Apel pe baza constatărilor sale neatacate în conformitate cu paragr. 534 pr. civ. a fost autorizată să decidă că faptele atribuite reclamantei nu constituie ingratitudine în sensul legii, întrucât în momentul când se susține că au fost comise, minora având doar 14 ani dânsa era lipsită de discernământul necesar spre a se reține dela comiterea lor, mai ales că, găsindu-se sub influența mamei sale, — după cum stabilește Curtea de apel, ușor i-au fost determinate anumite alitudini față de recurent astfel că, rezultând neresponsabilitatea sa, proba cu mărlori cerută pentru dovedirea ingratitudinii devenind inutilă, bine a fost respinsă ca atare. (Cas. I dec. 389 din 11 Februarie 1927.)

* * *

Când inculpatul achitat poate cere despăgubiri pentru că a fost arestat? Achitare pentru lipsă de dovezi. Art. 576 proc. penală ung. După dispozițiile art. 576 din proc. pen. inculpatul achitat în mod definitiv numai în acel caz poate cere despăgubiri pentru daunele materiale și morale ce a încercat prin faptul, că a fost arestat, dacă acel fapt constituind chiar infracțiune nu a fost comis deloc, sau dacă se dovedește că nu a fost săvârșit de dânsul;

În speșă, arestarea petiționarului de azi a fost ordonată din cauza că dânsul nu avea ocupațiune, nici domiciliu stabil, adică din motive legale;

Apoi, achitarea sa a fost pronunțată în temeiul art. 326 p. 2 din proc. pen., deci pentru lipsă de dovezi;

În aceste condițiuni potrivit textelor de lege mai sus arătate, lipsind baza legală, pe care s'ar putea întemeia acordarea de despăgubiri pentru daunele ce a încercat numitul I. S., prin faptul că a fost arestat, cererea lui de a i se acorda despăgubiri pentru arestul preventiv suferit urmează să fie respinsă ca neîntemeiată. (Cas. II, decizia penală 3174/1926.)

* * *

Cărți funduare. Acțiune privitoare la un imobil. Condițiuni de formă pentru notare în cărțile funduare. Aplicațiune. Art. 148 și 155 regul. Recurenții au cerut Jud. de ocol ca autoritate funduare, să noteze în C. F. procesul ce l-au intențat contra pârâtului pentru invalidarea unui contract privitor la imobilele din C. F.

Tribunalul, în apel, respinge cererea pe motiv, că deși art. 148 și 155 regul. C. F. admite astfel de notări, în speșă însă recurenții au prezentat numai

rubrul acțiunii, iar nu și acțiunea.

Intrucât tribunalul, pentru a respinge cererea recurențelor de a li se nota în C. F. acțiunea lor, se mărginește să afirme, că recurenții au prezentat numai rubrul acțiunii iar nu și acțiunea și nu motivează în deajuns, pentru ce rubrul nu era suficient pentru notare; — ba, mai mult, nu dispune să fie produsă în instanță și acțiunea pentru ca astfel în urma examinării acesteia, să rezolve în fondul ei și cererea de notare urmează, că a dat o hotărâre casabilă. (Cas. I. dec. 4125 din 10 Noembrie 1926)).

Neajunsurile metodice ale legii de procedură penală

(Urmare)

A completa vrea să zică a întregi ceva ce nu a fost făcut gata într-una, cărui proces de creație a fost întrerupt din oarecari motiv, în cazul de față probabil prin activitatea altor persoane decât judecătorul de instrucție, sau judecătorul de instrucție întregește aceea ce au început alții; prin urmare dispozițiile § 128 nu pot privi la cazul când judecătorul de instrucție de regulă face numai o parte a cercetărilor la fața locului, ele trebuie deci să fie încă întregite, însă în care formă cu sau fără propuneri din partea procurorului, sau în cazuri rare judecătorul de instrucție poate desluși starea lucrurilor îndată la fața locului și atunci cercetările nu mai trebuie să fie completate.

Și încă ceva. Care este rolul procurorului pentru cazul că el se prezintă împreună cu judecătorul de instrucție la cercetarea cazurilor de flagrant delict? Este în drept procurorul să facă acolo la fața locului judecătorului de instrucție propuneri privitoare la conducerea cercetărilor într-o anumită direcție, este judecătorul de instrucție legat de aceste propuneri? Poate judecătorul de instrucție să însărcineze de pildă pe procuror sau pe alt ofițer de poliție judiciară cu urmarea cercetărilor și să dea acestora îndrumări cum să le facă? Acestea sunt tot întrebări la cari nu dă legea nici un răspuns.

Dispozițiile cuprinse în distincțiunea a doua a cap. V care distincție poartă titlul despre instrucție nu sunt clare, nu sunt hotărâte și dau naștere la indoeli grele. În § 58 dispune legiuitorul că judecătorul de instrucție nu va proceda la nici o instrucție sau urmărire mai înainte de a comunica procurorului procedura ce are să urmeze. Este înainte de toate o greșală metodică din cele mai grele de a cuprinde la un loc dispoziții privitoare la lucruri deosebite. Instrucția și urmărirea nu pot fi funcțiuni la fel doar atunci nu ar fi întrebuințat legiuitorul fraza „instrucție sau urmărire.” Legiuitorul a voit prin urmare că ele să fie înțelese ca funcții deosebite ale judecătorului de instrucție. Și aici este greșala metodică de a cuprinde dispoziții privitoare la urmărire, la aceeași distincțiune a capitolului despre judecătorul de instrucție cu dispozițiile privitoare la instrucție. Dar nu numai atât. Legiuitorul a lăsat acea distincție a cap. V și incompletă. Anume nu arată nicăiri care este criteriul după care deosebesc actele de instrucție de acelea de urmărire și nu arată nici cum trebuie să fie tratate actele de instrucție spre deosebire de acelea de urmărire și cari sunt urmările de drept produse de unele și de altele. Afară de

acești doi termeni mai întrebuințează legiuitorul încă unul pentru calificarea funcțiilor judecătorului de instrucție. Anume la § 45 arată legea că judecătorul de instrucție ordonă „cercetări.” La capitolul despre judecătorul de instrucție însă nu se află dispoziții privitoare la întrebarea în cari condiții și în care fel va ordona judecătorul de instrucție cercetările și nici nu este arătat nicăiri care este deosebirea între cercetări de o parte și instrucție de alte parte. Sau erială o deosebire și în cazul acesta este incompletă legea, sau nu există nici o deosebire între aceste trei noțiuni, adică cuvintele instrucție, urmărire și cercetare vreau să exprime aceeași noțiune și în cazul acesta a păcătuit legiuitorul împotriva altui postulat de importanță primordială al artei de a face legi, anume acele că același lucru să fie numit todeauna cu același cuvânt.

Și încă într-o direcție au rămas incomplete dispozițiile legii privitoare la instrucție. Anume § 58 dispune că judecătorul de instrucție este dator să comunice procurorului procedura ce are să urmeze. Ulterior însă nu arată legea nicăiri cari sunt efectele comunicării sau acelea ale faptului necomunicării. Nu arată legea îndeosebi dacă este în drept procurorul să facă propuneri judecătorului de instrucție pentru facerea instrucției în anumite direcții și dacă judecătorul de instrucție este legat de aceste propuneri sau nu este dator să țină seamă de ele și nici aceea nu este arătat dacă necomunicarea procedurii ce va urma este un motiv pentru care procurorul poate ataca procedura. Aici s'ar putea răspunde că doar se înțelege dela sine că scopul comunicării procedurii este acela ca procurorul să poate face judecătorului de instrucție propuneri privitoare la direcția în care să meargă instrucția. Abstrăgând dela aceea că în materie de drept pozitiv nimic nu se înțelege dela sine — numai dreptul natural, metedreptul, politica cunoaște aceasta — mai rămâne încă și împrejurarea că judecătorul de instrucție este acela care redactează actul de dare în judecată și prin urmare pentru instrucție este hotărâtoare concepția care și-o face el despre natura cazului.

Legea mai deosebește încă între plângeri și denunțuri, arătând și criteriul după care le poți recunoaște. În înțelesul acestui criteriu este plângerea un caz special al denunțului. Legiuitorul însă nu arată nicăiri cari sunt efectele deosebite ale înalțării plângerii față de acelea produse de facerea denunțului. Scopul facerii deosebirii este doar acela ca lucruri deosebite să fie tratate în mod deosebit. În cazul denunțului și al plângerii nu arată legea nici un fel de tratament deosebit doar acele, că ofițerii de poliție judiciară auxiliari ai parchetului în caz de denunț sunt datori să cerceteze cazul și apoi să înainteze dosarul procurorului iar în caz de plângere ei sunt datori să trimită plângerea imediat procurorului fără ca să fi cercetat cazul. Cel puțin aceasta este situația pe urma textului § 46 și 61. Și aici s'ar putea obiecționa, că este dela sine înțeles, că ofițerii de poliție judiciară auxiliari ai parchetului sunt datori să cerceteze și în caz de plângere starea lucrurilor și apoi să transpună plângerea împreună cu dosarul cercetărilor procurorului, doar fiind plângerea un specimen al denunțului, se vor aplica și în caz de plângere dispozițiile generale ale § 46. Față de aceasta însă se poate susține cu toată tăria, că fiind plângerea un caz special al denunțului, sunt valabile

pentru ca dispozițiile speciale ale § 61 cari privesc la plângeri și prin urmare, având în vedere, că legea specială derogaă pentru cercul ei de valabilitate legii generale, ofițerii de poliție judiciară auxiliari ai parchetului vor trimite plângerile procurorului fără ca să mai cerceteze cazul.

(Va urma)

Dr. Emil Rebreanu

INFORMAȚIUNI

Lucrarea sub titlul „*Studii de drept Comparat*”, a colaboratorului nostru d-l George P. Docan, președinte la tribunalul Buzău, a fost premială de Academia Română cu suma de 6000 lei în urma unui elogios raport a membrului dela Academie și Consilier la Casație d-l Andrei Rădulescu. Felicitând pe distinsul scriitor și magistrat de această meritată distincție ne mândrim în acelaș timp cu prețiosul sprijin intelectual ce l'a dat totdeauna revistei noastre și a cărei colecție a fost consultată la alcătuirea lucrării sale.

Intr'o atmosferă de caldă colegialitate magistrației și-au serbat duminică, în 5 Mai 1927, inaugurarea sanatoriului lor de vară dela băile Sovata. La apelul „Comitetului pentru administrarea fondurilor Buletinului Justiției” din Cluj organul publicațiilor judecătorești din Ardeal a răspuns un mare număr de magistrați ca reprezentanți a tuturor instanțelor judecătorești printre cari am remarcat: D-nii președinți dr. Alex Marta dela Curtea de Apel din Timișoara, dr. Romulus Pop primpreședinte Curții de Apel Brașov, dr. Bersan președintele Curții de Apel din Tg. Mureș, d-nii procurori generali: Fildan dela Oradea Mare, Manea dela Tg. Mureș, Panu dela Brașov, consilierii Balasju, Tănăsescu, Stamalopol, Dumitriu, Balasan, Ciupe, Climescu, Axente, Păslaru, Protopopescu, Avramescu dela Curțile de Apel Cluj, Brașov, Oradea, Timișoara și Tg. Mureș primpreședinți, judecători de Tribunale și ocoale dela toate instanțele judecătorești, mai ales județele din împrejurimi. După oficierea serviciului divin de către d-l proto al orașului Târgul Mureș a urmat darea de seamă a Comitetului „Buletinul Justiției” prin delegatul său dr. Ion Papp, care a arătat că din fondurile publicațiilor judecătorești, cu aprobarea și sprijinul de un milion al Ministerului Justiției s'a înfăptuit „Sanatoriul” care sub numirea de „Casa Magistratilor” va putea găzdui în fiecare vară și pe rând un număr de 25 de judecători cu familiile lor aleși dintre acei bolnavi și lipsiți de mijloace. Clădirea s'a ridicat pe terenul dela Sovata, cu care a fost improprietară „Asociația Magistratilor” și a cărei proprietate de veci rămâne. În acelaș timp președintele „Asociațiunei Magistratilor” dl. Alex. Marta a luat în primire imobilul dela d-l Dr. Ioan Papp fostul director general al Directoratului Justiției și delegatul Comitetului de conducere și administrare al „Buletinului Justiției” din Cluj. Secretul înfăptuirii acestei inzeștrări nesperate — unică în viața magistraturei românești — ni l'a desvăluit dl Dr. Papp în darea de seamă făcută odată cu predarea clădirei în mânele dlui Dr. Alex. Marta, primpreședintele Curții de Apel Timișoara și președintele „Asociațiunei Magistratilor. Incepând să funcționeze Tipografia Justiției din Cluj și ca urmare a luat ființă la sfârșitul anului 1923 „Buletinul Justiției” la Cluj ca organ al publicațiilor judecătorești din Ardeal. Prin chiar Deciziunea Ministerială de înfiin-

țare a Buletinului din prevederea dlui Dr. Papp s'a specificat ca veniturile să alcătuiască fondul pentru clădirea unui sanatoriu de vară peotr magistratilor. Aceste venituri atingând la finele anului 1926 suma de peste un milion și jumătate, după ce în vara în vara anului trecut se închiriasse o vilă la Sovata în acest scop, în iarna și primăvara acestui an s'a efectuat clădirea aceasta modestă dar confortabilă unde 25 de magistrați cu familiile lor își vor găsi locaș de odihnă și tămăduire în timpul vacanței de vară. Ministerul Justiției dânduși adeziunea și un sprijin material de un milion, minunea s'a realizat. Distinsul înalt magistrat dl Alex Marta în discursul de recepție făcând în numele magistratilor elogiul de mulțumire dlui președinte în persoana delegatului său dl Dr. Ioan Papp acela grație stăruințelor și străduințelor căruia astăzi judecătorii își au casa de odihnă. S'a semnat în dublu un act comemorativ de către toți cei prezenți un exemplar zidindu-se într'o boltă a clădirei, iar al doilea rămânând vizibil cum intri în antretul de la parter al clădirei act cu următorul conținut: Pusu-s'a temelie acestei case de odihnă pentru slujitorii dreptății în primăvara anului Domnului unamienouășutedouăzecișisapte cu ajutorul lui Dumnezeu, sub domnia Majestăților Lőr Ferdinand I, Rege al României Mari și Marie, Regina tuturor Românilor, și sub oblăduirea și cu sprijinul d-lui Th. Cudalbu, Ministru al Justiției. Acest lăcaș desăvârșitu-s'a în acelaș an dându-se pentru folosința judecătorilor din Țara Românească, spre tămăduirea trupului și spre mângăierea sufletului celor osteniți și trudiți de munca cinstită pentru poza hotarelor legii, slujând și drepti îndreptând cuvântul adevărului. Această clădire s'a ridicat prin stăruința d-lui dr. Ion Papp, președinte la Curtea de Apel Cluj, semnat la Sovata astăzi, la 5 Iunie 1927. La masa camaraderescă ce a urmat fără fast și elichetă s'a relevat cum trebuie în cuvântări simțite importanța evenimentului sărbătorit cât și meritele celor ce au contribuit la înfăptuirea lui. S'a mai discutat nevoia întrunirii magistratilor într'un congres ce să se țină în toamna acestui an la Brașov și unde și corpul magistratilor să poată discuta nevoile prin consiliuirea slujitorilor dreptății într'o Asociațiune generală puternică cari prin reprezentanți autorizați să avizeze la tot ce privește trebuințele și ajutorarea morala și materială a corpului. Despărțindu-se toți frățește și au dat cuvântul de întâlnire pe toamnă la Brașov după ce actualul comitet al „Asociațiunei magistratilor” va aviza la maniera pregătirii cu succes și de reușită a congresului.

A apărut în Biblioteca Juridică edilura Cultura Națională 1927 București *Noua lege a Timbrului și Impozitului pe Acte și Fapte juridice din 1927 Adnotată și Comentată de dl Corneliu Botez Consilier la inalta Curte de Casație și Justiție.*

Cartea aceasta de un covârșitor interes și importanță pentru avocați și magistrați alcătuește un volum de 584 pagini admirabil lipărit și conține — autorul ne-a dat 5 ediții anterioare — *expunerea și analiza dispozițiilor actualei legi în ordinea articolelor cum și doctrina și soluțiunile jurisprudențiale asupra cazurilor mai complicate la care a dat naștere aplicarea legii în dispozițiunile remse în vigoare în comparațiune unde s'a simțit nevoie și cu legile ardelenne, bucovinene și basarabene sau streine.* În lumea noastră juridică, d-l Consilier Botez este specialistul în legea timbrului iar lucrarea această ultimă îl așează hotărât printre savanții noștri în

domeniul acestei materii. Nu trebuie să uităm că actuala lege a timbrului este proiectul de lege a d-lui Brătianu pe care d-l Lepadatu și l'a însușit în Martie 1927 căruia i-a adus ușoare modificări și după ce a fost consultată o comisiune de parlamentari și însuși d-l Botez ca unul ce prezidase mai înainte Comisiunea de elaborare a primului proiect de lege alcătuindu-i chiar el expunerea de motive.

Sub fiecare articol de lege se află expunerea de motive cu debaterile parlamentare relative, rezumate de doctrină cum și jurisprudența constantă stabilită de Curtea de Casație.

Pentru ca volumul să fie ușor de consultat pentru justițabili mai conține un *Index alfabetic al taxelor impozitelor și scutirilor* alcătuit cu pricepere pentru orientare asupra art. de lege și taxelor de plătit, pe litere alfabetice precum și o tablă de materie tot alfabetică pentru găsirea cu ușurință a materialului de doctrină și cel jurisprudențial. Cartea aceasta pentru juristii din Ardeal este după părerea noastră o binefacere, deoarece în aceste părți se aplică pentru prima oară legea timbrului unificată și se vor ivi în fața instanțelor judecătorești ca și celor fiscale chestiuni încurcate în materie de timbru a căror deslegare se găsește în Cartea d-lui Consilier Botez. Ținând apoi seamă că autorul cunoscând și legea timbrului aplicată până acum în provinciile alipite s'a referit sub textele de lege unde a fost nevoie și la vechile taxe prevăzute de legile inter-provinciale abrogate, socotim că lucrarea este de un real folos mai ales în părțile unite ale țării. Costul unui volum tipărit pe hârtie velină frumos legat în pânză este de 500 lei și se găsește la editori, la toate librăriile și la autor în București, Str. Nordului 4.

* * *

Noua lege a Chiriilor și Legea Proprietarilor comentate și adnotate de *Corneliu Botez*, consilier la Înalta Curte de Casație, în colaborare în ce privește doctrina și jurisprudența recentă cu *Eugen A. Barasch* avocat, Editura Alcalay București Calea Victoriei, Prețul 125 lei. Lucrarea dlui consilier Botez vine la timp pentru ajutorul rezolvării multor greutăți juridice ridicate de Noua lege a chiriilor; mai ales în Ardeal unde față cu regimul rechizițiilor aplicabilitatea noii legi pare discutabilă. Continuând expunerea de motive, debaterile parlamentare, cât și mai ales jurisprudența la zi sub fiecare articol, această carte este indispensabilă dlor avocați și magistrați, cărora le-o recomandăm îndeosebi. Se găsește de vânzare la librăriile din Cluj și la autori în București. Odată cu restabilirea regimului dreptului comun devine de actualitate și *Legea proprietarilor* a cărui aplicare fusese suspendată în anul 1926, și de care se ocupă autorii în volumul pe care-l semnalăm.

* * *

Dăm Tabloul de candidații reușiți la examenul în scris de magistrați în ordinea clasificării, sesiunea dela 10 Aprilie 1927. Au obținut media 7.50: 1. Dr. Dămian Simion supleant la tribunalul Arad, 2. Dr. Popoviciu Livius ajutor de judecător la jud. rurală Timișoara. *Media 7:* 3. Nagy A. Ioan ajutor de judecător la judecătoria Satu-Mare, 4. Seracu Adrian su-

pleant la tribunalul Bihor. *Media 6.50:* 5. Bușneanu Nicolae supleant la tribunalul Ciuc, 6. Dr. Donath Gheiza greșier la tribunalul Hunedoara, 7. Putileanu S. George Valerian ajutor de judecător la jud. Zălav, 8. Dr. Trif I. Grigore, ajutor de judecător la Jud. Geoagiu. 9. Dr. Vikarius Francisc, ajutor de judecător la Judecătoria Iernut. *Media 6.25:* 10. Bitea Aurel, ajutor de judecător la Jud. Sănnicolaul-Mare. 11. Dănicel I. Grigore, ajutor de judecător la Jud. rurală Cluj. 12. Fersigan Corneliu, supleant la Tribunalul Bihor. *Media 6:* 13. Dr. Albușescu Dimitrie, ajutor de judecător la Jud. Lugoj. 14. Berdan George, ajutor de judecător la Judecătoria Buteni. 15. Dr. Bilegan Vasile, ajutor de judecător la Judecătoria Abrud. 16. Cioranu M. Gabriel, ajutor de judecător la Judecătoria Rovine. 17. Dr. Ciugudeanu Marius, supleant la Tribunalul Alba. 18. Dr. Dejeu Aurel, ajutor de judecător la Judecătoria Aleșd. 19. Demetrescu M. Mihail, supleant la Tribunalul Sălaj. 20. Dumitrache S. Gheorghe, supleant la Tribunalul Hunedoara. 21. Franz Gheza ajutor de judecător la judecătoria Drăgomirești, 22. Dr. Gabriel Victor supleant la tribunalul Timișoara, 23. Dr. Galea Nicolae supleant la tribunalul Sălaj, 24. Gheorghiu S. Achil ajutor de judecător la judecătoria Aradul-nou, 25. Dr. Gotthard Francisc ajutor de judecător la jud. Mercurea-Niraj, 26. Hagiescu Dumitru ajutor de judecător la judecătoria Seini, 27. Dr. Hanse Eugen supleant la tribunalul Satu-Mare, 28. Hart Samuel ajutor de judecător la jud. rurală Oradea, 29. Horga Adam ajutor de judecător la judecătoria Hălmagiu, 30. Dr. Hortopan Victor supleant la tribunalul Cluj, 31. Hroniucu Coriolan ajutor de judecător la jud. Copalnic-Mănăștur, 32. Dr. Huțiu Marcu ajutor de judecător la judecătoria Siria, 33. Dr. Iano Iosif ajutor de judecător la judecătoria Deva, 34. Dr. Jivan Iosif ajutor de judecător la judecătoria Ocland, 35. Kramer Sigismund ajutor de judecător la judecătoria Teșca, 36. Dr. Lani Helmut supleant la tribunalul Cluj, 37. Dr. Măger Romul ajutor de judecător la judecătoria Nădlac, 38. Dr. Mateiu V. Nicolae supleant la trib. Cluj, 39. Mihaelas Theophil ajutor de judecător la jud. Jimbolia, 40. Orban Mihail, ajutor de judecător la Judecătoria Ceica. 41. Pop Augustin, supleant la Tribunalul Bihor. 42. Pop Victor, ajutor de judecător la Judecătoria Jibău. 43. Răbiu Mihail Vasile, ajutor de judecător la Jud. Baia-Mare. 44. Renoi Cornel Adolf, ajutor de judecător la Jud. Bocșa-Montană. 45. Dr. Stupariu Ioan, ajutor de judecător la Jud. urbană Oradea. 46. Tigoianu P. Dumitru, ajutor de judecător la Judecătoria Reșița. 47. Toth Coloman, ajutoi de judecător la Judecătoria Tinca. 48. Vioreanu P. Ion, supleant la Tribunalul Turda. 49. Dr. Wagner Robert, supleant la Tribunalul Mureș. 50. Wegrzynowsky Romuald, ajutor de judecător la Jud. Crasna. Examenul oral s'a amânat din cauza alegerilor ce s'au anunțat.

RENUMITELE AUTOMOBILE

Au sosit
la magazinul
de automobile

IOAN N. JILESCU CLUJ,
STRADA REGINA MARIA NR. 16.

»NATIONALA«
SOC. GENERALA DE ASIGURARE IN BUCUREȘTI

Capital și fonduri de garanții
proprii peste 120
milioane lei

AGENTII IN TOATE ORAȘELE DIN ȚARĂ

Nou!

Nou!

Cărțile Funduare

Ediția II-a
de
Ștefan Laday

Prețul 300 lei

Se află la administra-
ția „Ardealul Juridic”
contra costului
achitat în prealabil
CLUJ

Căsuța postală 127